

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף אמנויות
הפיקוח על הוראת התקשורת והקולנוע

חוזר מפמ"ר קולנוע תש"ף

תשרי, תש"ף
ספטמבר, 2019

3	דברי פרידה דורית באלין
4	דבר המפמ"ר - ד"ר איבנה רטנר
5	צוות המדריכים לתקשורת וקולנוע
7	יעדי אגף אמנויות - קולנוע ומדיה
7	התכנית השש שנתית להתפתחות אישית ומעורבות חברתית באומנויות
7	תיק תכניות לימוד לעובדי הוראה
8	תכנית חברתית בחטיבות הביניים - "סרטים יוצרים שינוי"
8	מדיניות להכרה בבתי ספר יסודיים לאומנויות
9	למידה משמעותית ויישומה בתחום הקולנוע
10	ניהול מגמה
10	תקצוב מגמות הקולנוע
10	טופס מגמות תש"ף
10	מורים חדשים בקולנוע -סטאז'רים ומתמחים
11	חינוך מיוחד
11	בתי ספר שנבחנו ללא ציון שנתי 061282
12	בחינות בגרות בקולנוע
12	מבנה ההיבחנות באמנות הקולנוע - סמל ראשי 061580
12	טבלת מבנה בגרות בקולנוע 5 יחידות לימוד
13	הערכה בית ספרית על חומר לימוד עיוני בקולנוע 061283
13	הערכה חיצונית על פרויקט גמר 061387
14	ניהול הבחינה
14	התמחויות בהפקה - עלילתי, צילום סטילס, אנימציה
14	הפקת סרט עלילתי
14	נהלי הפקה עלילתית
15	תיק הפקה דיגיטלי
15	מספר תלמידים בהפקות
16	התמחות בצילום סטילס
17	הפקת סרטי אנימציה
18	מבנה תכנית הלימודים באמנות הקולנוע בשנת הלימודים תש"ף
21	פיתוח מקצועי - השתלמויות וימי עיון

21	השתלמויות תש"ף בתקשורת וקולנוע
22	ימי עיון
22	קהילות מורים מובילים לקולנוע ותקשורת
23	פיתוח מקצועי
24	עבודות גמר בקולנוע – 5 יח"ל
24	מעורבות חברתית ומחויבות אישית
24	אמנויות לטובת החברה
25	שילוב מעורבות חברתית בהערכה החלופית בתחומי הדעת
25	אירועים מרכזיים של הפיקוח מגמות לתלמידי הקולנוע והתקשורת:
27	נספחים:
27	נספח 1 הנחיות ומבנה בחינת הבגרות באמנות הקולנוע שאלון 61283
29	נספח 2 : הערכה חלופית במסגרת 30% עבודת חקר ניתוח סצנה "שוט ביי שוט" – חובה.
29	נספח 3 : מפרט ציוד נדרש לצורך פתיחת מגמת קולנוע - הפקה עלילתית
32	נספח 4: תיק תסריט עלילתי
34	נספח 5: הליך הגשת הצעה לעבודת גמר ברמה של 5 יח"ל
35	נספח 6 : הצעות ליוזמות בנושא של מעורבות חברתית וקהילתית באמצעות הקולנוע
36	נספח 7 : הצעות להערכה חלופית
38	

דברי פרידה דורית באלין

לכל המורים והמורות לתקשורת וקולנוע

ה 1 לספטמבר הוא תאריך משמעותי עבורכם ועבורי.

אחרי 30 שנה כמפקחת על התקשורת והקולנוע אני פורשת לגמלאות ומשאירה אחרי מערכת משומנת היטב של מורים חרוצים, מגמות פעילות ויוזמות. 30 שנה אילו החלו בחלוציות אמיתית: 8 בתי ספר תיכון שלימדו תכניות ייחודיות בתקשורת וקולנוע וביניהם גם בית ספר שבו אני לימדתי תכנית ייחודית בקולנוע. השנים פרשו לפני אתגרים רבים בהם פיתוח תכניות לימודים, הכשרת מורים, ואירועים גדולים ומשמעותיים. פיתוח קשרים בתוך המשרד כמו גם שיתופי פעולה עם גופים רבים מחוץ למשרד ועם תעשיית הקולנוע והתקשורת.

הייתה לי הזדמנות להכיר אנשים מדהימים, אתכם המורים המורות, אנשים בעלי יוזמה וחזון, אנשים שהאמינו ומאמינים בחשיבות לימודי התקשורת והקולנוע. יחד הקמנו עוד ועוד מגמות, שכנענו מנהלים בחשיבות התחומים, סחפנו אחרינו תלמידים רבים והובלנו אותם להצלחות. חשוב לציין שהמערכת הזו הכוללת כ-400 מגמות לתקשורת וקולנוע, כ-10,000 תלמידים הניגשים לבגרות מדי שנה, אין לה אחר ורע בארץ ובעולם. היכולת להוביל נובעת בעיקר מאיכות המורים, ממסירות חסרת גבולות, מהאמונה שלכם בתלמידים. **אתם הייתם המורים שלי**. מכם שאבתי את הכוח ומכם למדתי על החשיבות של כל תלמיד ותלמיד באשר הוא. מהנחישות שלכם חסרת הפשרות שאבתי את הכוח להמשיך לשכנע את מערכת החינוך בחשיבות התחום בתקופה שלנו, תקופה שבה הסביבה התקשורתית שלנו ושל התלמידים מורכבת מאד ודורשת תיווך משמעותית.

החינוך לקולנוע ולתקשורת הופך עם השנים לתחום שלא ניתן להתעלם ממנו. השינויים הטכנולוגיים המהירים, השינויים בגישות פדגוגיות, ההבנה שהעולם הוא רב מימדי ודורש עירוב בין דיסציפלינות, הבנה שלמידה שיתופית מביאה לעולם רעיונות חדשים, מפתחת מיומנויות הנדרשות במאה ה-21. כל אלה ועוד דורשים מאתנו להיות ערניים ולהתאים עצמנו לעולם המשתנה. לימודי התקשורת והקולנוע מטבעם עוסקים בחדשנות. ואתם המורים עוסקים בכך גם כן: בהקניית ידע, מיומנויות וערכים ומכשירים את התלמידים לעולם המורכב לתוכו יכנסו עם סיום הלימודים. ערכים כמו כבוד האדם, צדק חברתי ומעורבות חברתית הם הבסיס בתכניות הלימודים שלנו. גם דרכי ההערכה במקצועות שלנו – ההפקות בוידאו, ברדיו, צילום הסטילס החברתי והכתיבה העיתונאית – מהווים פריצת דרך. חשוב להעמיק את הלמידה העצמאית של התלמידים, ללמד אותם לעבוד בקבוצות ולא רק בהפקות ומעל הכל להציע להם בחירה שתאפשר לתלמידים להגיע למימוש עצמי.

אני מבקשת להודות לצוות המדריכים שעושה עבודה מקצועית יוצאת דופן, באמונה ובאהבה, שומר על קשר הדוק אתכם ומהווה צוות חשיבה משמעותי במטה של הפיקוח על התקשורת והקולנוע לקידום המקצועות. אני רוצה לאחל לאיבנה רטנר שזכתה במכרז ומחליפה אותי, הצלחה בדרך החדשה. אני בטוחה שהידע הרב שצברה במשך השנים המשותפות שלנו, הובלת המורים במחוז צפון וחיפה באהבה ובמקצועיות ובעיקר היוזמות והתעוזה להביא רעיונות חדשים למערכת יהוו בסיס איתן להובלת התחום בהצלחה. ולסיום: המתנה שלי בתמיכת מנכ"ל משרד החינוך, שמואל אבואב, למערכת בכלל ולכם בפרט היא **מאגר הסרטים** שפותח השנה עבור מערכת החינוך מגני הילדים ועד בתי הספר התיכוניים. המאגר מכיל כרגע 200 סרטי קולנוע איכותיים וחלקם אף ישרתו אתכם בהוראה. את הצפייה ניתן לעשות רק במסגרת בית הספר.

שלכם באהבה וכבר בגעגועים, דורית

דבר המפמ"ר - ד"ר איבנה רטנר

לאחר קרוב ל 20 שנות הוראה בבית הספר והדרכה בפיקוח על התקשורת והקולנוע במשרד החינוך, אני נכנסת לתפקיד מפמ"ר תקשורת וקולנוע במזכירות הפדגוגית. אני ניגשת לתפקיד ביראת כבוד, בתחושת אחריות ואכפתיות רבה. בימים אלו, בהם אני בתהליך ה"חפיפה" עם דורית באלין המפמ"ר היוצאת, אני מבינה מהי גודלה של המשימה ומתרגשת לקראת השנה הקרובה. כמי שעבדה לצידה של דורית ושל המדריכים והמדריכות בפיקוח אני שואפת להמשיך את המורשת שלה, את ההכלה, הרגישות, היצירתיות והעצמה של כל מדריך, רכז, מורה ותלמיד באשר הוא או היא, ולהשתדל להיות שם בשביל כולם.

ארצה להמשיך לחזק את הקשר בין תיאוריה ושדה, אמנות וחברה, תרבות גבוהה ותרבות פופולארית. ולוודא כי לא נהיה מנותקים מהשטח החינוכי, מהיסודי ועד הכשרת מורים, ומהתעשייה הקולנועית והתקשורתית בארץ. נשאף להתחבר אליהם, ליהנות מתרומתם ובמקביל להשפיע על שיח מכבד, מאתגר ולעיתים ביקורתי. לשאול את השאלות ולא לקבל את המציאות כמובנת מאליה.

האתגרים בהם עומדים מורי התקשורת והקולנוע בכל שכבות הגיל, רק מעצימים את הצורך בקול ברור וחיוני של הפיקוח. בעידן של התלכדות מדיה וחיבורים טכנולוגיים, של פייק ניוז ופוסט אמת, נכונים לנו אתגרים של תיווך המציאות, שיקופה ולעיתים אף ביקורת עליה. אנו ניזונים משלל דיסציפלינות ויש ציפיה שנהיה אנשי אשכולות - שולטים במידע ובידע, נכונים להיות רלוונטים ומעורבים, חדשניים ואנשי חזון, ובה בעת, לא מנותקים מהיסטוריה, מסורת, וממקורות תרבותיים ומכוננים המהווים בסיס להתפתחות המדיה אך גם להעברת המסר.

השנה נשאף להגיע לכל מורה וננסה לחבר את הסיפור שלנו של הפיקוח על התקשורת והקולנוע. אני תקווה כי גם אתם מתרגשים לקראת שנת הלימודים החדשה שבפתח.

בשנה הקרובה נמשיך לקדם את:

הרב תחומיות - במגוון נושאים וחיבורים המתקיימים בשטח: "דיאלוג דרך קולנוע", "תערוכות צילום" "קולנוע עדות", "סיפורי חיים בפודקאסטים", "מטלות ביצוע" בשיתוף עם אזרחות, "קולנוע ומגדר", "קולנוע וספרות" ועוד ועוד. היכולת לשלב בין דיסציפלינות, מאפשרת להרחיב את עולם הידע של התלמידים ומאפשרת מבט חברתי, תרבותי, רלוונטי ואינטלקטואלי רחב יותר.

המעורבות החברתית - אחת ממטרות החינוך היא: "לטפח מעורבות בחיי החברה הישראלית, נכונות לקבל תפקידים ולמלאם מתוך מסירות ואחריות, תרומה לקהילה, התנדבות וחתימה לצדק חברתי במדינת ישראל" (חוק החינוך הממלכתי התשס"ד, 2003). כמורי תקשורת וקולנוע, המעורים בסיפורי חיים בחברה הישראלית, נכונים לספר לצלם ולכתוב על דמויות ותופעות חברתיות - אוריינות מדיה היא בבחינת מעורבות חברתית.

השנה נמשיך בהשתלמויות משמעותיות, נלווה מורים חדשים, נשאף לשותפות וחיזוק הקשרים בין קהילות המורים וההשתלמויות במחוזות השונים, כמו גם חיזוק הקשר בין התקשורת והקולנוע, המורים העיוניים והמורים המעשיים, המורים ביסודי בחטיבת הביניים ובחטיבה העליונה, ונחזק את קשרינו עם הקהילה האקדמית, שהובילה את תכנית הלימודים החדשה בתקשורת ותיקח חלק בהובלת ועדת מקצוע קולנוע.

מאחלת לכולנו הצלחה, נמשיך להיות בקשר אחת לחודש עם "ניוז לטר" חדש, אליו אנו קוראים לכם לכתוב ולשלוח חומרים למייל של [ערן לבני](#)

בברכת שנה טובה

ד"ר איבנה רטנר, מפמ"ר תקשורת וקולנוע

צוות המדריכים לתקשורת וקולנוע

מורים יקרים, מתוך רצון לייעל את ממשקי העבודה מולכם, בכל שאלה, בקשה או עצה הנכם מתבקשים לפנות לאחד המדריכים המחוזיים או מדריכי ההפקה הרלוונטיים. אנא הימנעו מלפנות לכמה מדריכים במקביל באותו נושא. צוות הפיקוח זמין לכם בכל נושא רלבנטי [בקישור זה](#)

צוות הפיקוח מזמין את כל מורי התקשורת והקולנוע (עיוניים ומעשיים כאחד) המלמדים בפועל להצטרף לקבוצת הפייסבוק שלנו הנושאת את השם "קהילת המורים לתקשורת ולקולנוע" ולהיות שותפים לפלטפורמה מקצועית

וחברתית של שיתוף רעיונות וחוויות [בקישור כאן](#)

שם	התפקיד	נייד	דוא"ל
ד"ר איבנה רטנר	מפמ"ר תקשורת וקולנוע מ 2019	050-7156711	ratnere@gmail.com
דורית באלין	מפמ"ר תקשורת וקולנוע עד 2019	050-6282396	doritballin@gmail.com
רויטל שטרן	מפקחת על לימודי התקשורת והאמנויות בחמ"ד	050-6289350	revitalzi@education.gov.il
רשימת מדריכי קולנוע			
עדן צולי	מדריכה ארצית לקולנוע והפקה	052-2250492	haeden@gmail.com
אפרת כהנא בן ברוך	תקשורת וקולנוע מעשי ועיוני - חמ"ד	054-4639081	efrat3040@gmail.com
ד"ר בני בן דוד	מדריך ארצי לקולנוע, רפרנט לבחינות הבגרות בקולנוע, הנחיית כתיבת בגריות	054-6442882	bennyben@bezeqint.net
מרגלית ישראלי	מדריכה ארצית לקולנוע, אחראית סטאז' מורים חדשים, הנחיית בחינות בגרות	052-8445955	margalit12@gmail.com
ערן לבני	מדריך ארצי לקולנוע - אחראי על פדגוגיה דיגיטלית	054-4577814	dominogross@gmail.com
יהודה ויטלזון	מדריך עיוני מעשי תקשורת וקולנוע בחמ"ד בחינות בגרות בקולנוע - מול ד"ר בני בן דוד	052-8274705	ywitelson@yahoo.com
רשימת מדריכי תקשורת			
חני ינאי גלין	מדריכה ארצית לתקשורת - אחראית על מחוז ת"א וירושלים, פיילוט הוראת מודל	053-7583350	chanyg@gmail.com
לוס דיעי - מן	מדריכה ארצית לתקשורת - אחראית על מחוז דרום	052-6053231	Lucdei86@gmail.com

rfoodi@gmail.com	054-7689283	מדריכה ארצית לתקשורת - אחראית על בתי הספר הערביים	רשא פודי - עומרי
naama.c.as@gmail.com	050-6491890	מדריכה ארצית לתקשורת מחוז חיפה, אחראית על לימודי הפקה צילום סטילס	נעמה כהן-אשכנזי
yoni21am@gmail.com	054-6390205	מדריך ארצי לתקשורת - אחראי על החמ"ד	יונתן עמיצור
tyomtov@gmail.com	054-5969738	אחראית על תקשורת עיוני ומעשי חמ"ד	טל טביומי

רשימת מדריכי הפקה			
haeden@gmail.com	052-2250492	אחראית על לימודי הפקה בוידאו	עדן צולי
106fm@hotmail.co.il	054-4906609	אחראי על לימודי הפקה ברדיו	יוני לביא
enasameen@gmail.com	050-7725837	אחראית על לימודי הפקה בעיתונות	אינאס פרוג'ה
ywitelson@yahoo.com	052-8274705	מדריך עיוני מעשי תקשורת וקולנוע בחמ"ד בחינות בגרות בקולנוע - מול ד"ר בני בן דוד	יהודה ויטלזון
naama.c.as@gmail.com	050-6491890	מדריכה ארצית הפקה, צילום סטילס	נעמה כהן - אשכנזי
		הדרכת קולנוע ותקשורת בחט"ב	
מובילי קהילות יסודי			
		מובילה קהילת מורים לקולנוע ותקשורת	
מובילי קהילות על יסודי			
eti.franco@gmail.com	052-3953132	מובילה קהילת מורים לקולנוע ותקשורת מרכז-דרום	אתי פרנקו
ellamorad@gmail.com	054-5203451	מובילה קהילת מורים לקולנוע ותקשורת מרכז-דרום	אלה מוראדי
shaytik@gmail.com	052-8771666	מובילה קהילת מורים לקולנוע ותקשורת חיפה - צפון	שי שקד
kadosh853@gmail.com	054-5857677	מובילה קהילת מורים לקולנוע ותקשורת חיפה - צפון	לירון קדוש

יעדי אגף אמנויות - קולנוע ומדיה

התכנית השש שנתית להתפתחות אישית ומעורבות חברתית באומנויות

במסגרת מהלכים משמעותיים של מנכ"ל משרד החינוך מר שמואל אבואב, לקידום לימודי האמנויות במערכת "אמנויות סביב השעון" בחינוך הפורמלי ובתכניות המשלימות לכל שכבות הגיל, מהקדם יסודי ועד לחטיבות העליונות, אגף אמנויות בשיתוף מנהל חברה ונוער, חברו יחד לחשיבה ולאיגום תכניות הלמידה והעשייה במסגרת התפתחות אישית, מעורבות חברתית והחינוך הערכי בבתי הספר. בחט"ב יצאה לדרך התכנית החברתית החדשה "אמנויות מעצבות חברה – Makers s'Art" המקדמת לימוד אומנויות בדגש על פרויקטים קבוצתיים וחברתיים בלמידה סמסטריאלית ובחתך רב גילי. בחט"ע רכזי המעורבות והחינוך החברתי יחד עם המורים והרכזים במגמות האמנויות בתחום מוזיקה, תיאטרון, מחול, אמנות חזותית, קולנוע והמדיה יקדמו למידה כישרון וצמיחה אישית בהקשר של זהות, עשייה חברתית ותרבות בקהילה. מדצי"ם לקראת שנת הלימודים תש"פ אנו מבקשים לקדם יעד של מנהיגות והדרכה - השאיפה היא לאפשר לתלמידים ליישם את הכישרון האמנותי שלהם בתחומים השונים ולטפח שכבת מנהיגות והדרכה במסגרות חינוכיות לכל שכבות הגיל בפעילות בחוגים, במתנ"סים, בצהרונים, במופעי סל תרבות, בתנועת תרבות, בשעות הלימודים ובפעילויות של אחה"צ.

תיק תכניות לימוד לעובדי הוראה

תיק תכניות לימודים לעובדי הוראה הוא כלי מקוון חשוב ומשמעותי ללמידה. התיק מציג את כלל תכניות הלימודים בכל תחומי הדעת, בכל שכבות הגיל ובכל המגזרים. הוא מאפשר לתכנן את התהליך הלימודי והחינוכי ביעילות מרבית תוך כדי יצירת קשרים בין ידע, מיומנויות וערכים.

תיק תכניות לימודים כולל את:

1. הידע הנדרש על פי תכנית הלימודים

2. המיומנויות המרכזיות בכל תחום דעת (קוגניטיביות, תוך אישיות ובין אישיות)

3. הערכים המרכזיים בתחומי הדעת השונים

בנוסף, התיק כולל מגוון חומרי למידה, יחידות הוראה, סרטונים וכלי הערכה ומעודד ליזום, ליצור ולגוון את

אופני הלמידה תוך כדי שימוש בכלים עכשוויים ברוח הלמידה המשמעותית

התיק מהווה חלק ממהלך אסטרטגי לאומי רחב היקף, אשר נועד להתאים את הלמידה לאתגרי המאה ה-21

***תיק תוכניות הלימוד נמצא בעבודה קישור ישלח בהמשך השנה.**

תכנית חברתית בחטיבות הביניים - "סרטים יוצרים שינוי"

רציונל התוכנית

כיום, במאה ה-21, אמצעי המדיה הפכו למרכזיים והשפעתם ניכרת במרחבים השונים. בתוכנית זו, המיועדת לתלמידי חטיבות הביניים, הושם דגש על הקשר בין הקולנוע ואמצעי המדיה לבין מעורבות חברתית קהילתית, תוך שימת דגש על היבטים חינוכיים סביב ערך האחריות של התלמיד כאדם בנוגע לסביבתו במעגלים השונים (קבוצה-כיתה-משפחה-חברה-קהילה-מדינה).

התוכנית מהווה הזדמנות לעיסוק תיאורטי ומעשי בתחומים החברתיים ערכיים ובמעורבות החברתית קהילתית באמצעות כלי המדיה. היא מאפשרת לתלמיד זירת התנסות במצבי חיים שונים להם התלמיד חשוף. באמצעות התלמידים פוגשים מגוון דעות, ערכים והשקפות אידיאולוגיות מגוונות המחדדות ערכים של דמוקרטיה ברוח מגילת העצמאות והכרת האחר.

באמצעות התוכנית התלמידים יפתחו מחד כישורים אישיים לחשיבה ביקורתית, יצירתיות, פיתוח טעם ודעה אישית, ומאידך כישורים בין אישיים – לעבודת צוות, מיומנויות שיח קבוצתי וקהילתי ויחד להגשמת מטרות ליצירת שינוי על ידי הפקת סרטים. הייחודיות בקשר בין מורים לתלמידים בתוכנית זאת מחזק את ההכרות המשותפת וטיב הקשר המעודד אכפתיות וקרבה בניהם, שזהו אחת מאבני היסוד של התוכנית האסטרטגית.

כמו כן, תוכנית המאפשרת לתלמידים לבוא לידי ביטוי תוך קשר הדוק למעגלים השונים, קשורה לטיפוח הסטנדרטים של האקלים והתרבות הבית ספרית כלמידה רגשית חברתית.

[קישור לתכנית הלימודים](#)

מדיניות להכרה בבתי ספר יסודיים לאומנויות

אגף אמנויות במזכירות הפדגוגית הקים ועדה לקביעת תבחינים לשלושה דגמים אפשריים לבתי ספר לאומנויות. דגמים אלה יהוו מודל לאפשרויות החינוך לאומנויות במסגרת מדיניות משרד החינוך. התשתית המשותפת לשלושת הדגמים הינה לימוד שיטתי ורציף של האומנויות כחלק מתכנית הלימודים הבית ספרית, במרחבי לימוד וכח אדם מתאימים, לכל שכבות הגיל ולכלל התלמידים בבית הספר.

[קישור למסמך המלא](#)

למידה משמעותית ויישומה בתחום הקולנוע

עקרונות ותפיסת הלמידה המשמעותית הולכים ותופסים מרכיב מרכזי בתהליכי ההוראה - למידה - הערכה במערכת החינוך. במסגרת הלמידה המשמעותית, המזכירות הפדגוגית צעדה צעד נוסף בקידום הנושא וממשיכה להעמיק את הנושא, במטרה לפתח רעיונות ויוזמות לגיוון תהליך הלמידה ובחינות הבגרות. ניתן להציע או להצטרף ליוזמות מחליפות בגרות על פי תנאי סף ועמידה בדרישות מחייבות כפי שמפורט לעיל.

שאלות עמ"ר בבחינות הבגרות כוללות סעיפי ידע וערכים. בשנה זו נעמיק את השיח על המעורבות, הרלוונטיות והערכיות בתהליך ההוראה והלמידה ובד בבד - בתהליך ההערכה. כמו כן נקיים מפגשי השתלמות ולמידה בנושא כתיבת שאלות עמ"ר. אנו מבקשים מכם לשלב שיח זה בתהליך הלמידה. אנו מזכירים שעיקר מטרתנו הוא הלמידה בכיתה ותשובה נכונה תהא רק תשובה המבוססת על ידע בתחום הדעת.

למאמרים בנושא שאלות העמ"ר ולשאלות נוספות בכלל תחומי הדעת ראו [כאן](#)

להלן דוגמאות לשאלות עמ"ר

דוגמא 1:

הקולנוע התיעודי מתאפיין בעיסוק בהיבטים וסוגיות חברתיות שונות:

1. בחר סרט תיעודי, הסבר והדגם טענה זו על פי סרט תיעודי שצפית בו בכיתה, בתשובתך התייחס למאפיינים: הקונפליקט והעלילה.
2. מהי עמדתך כלפי הנושא החברתי המוצג בסרט?
3. במה דומה עמדתך או שונה מזו המוצגת בסרט, הסבר את עמדתך.

דוגמא 2:

הקולנוע כמעורר שאלות ערכיות

1. בחר סרט מז'אנר שלמדת המעורר שאלה ערכית.
2. מהי השאלה שעולה מתוך הסרט, הדגם כיצד שאלה זו באה לידי ביטוי באמצעות שני מאפייני הז'אנר (קונפליקט, איפיון דמות, דיאלוג וכו').
3. לאור התפיסה הערכית שלך, האם אתה מסכים / לא מסכים עם עמדה זו של הבמאי, נמק דבריך.

דוגמא 3:

קולנוע ישראלי עוסק בקונפליקטים בחברה הישראלית.

1. תאר את אחד הקונפליקטים בסרט ישראלי שלמדת בכיתה, הסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי בעלילת הסרט באמצעות השפה הקולנועית.
2. איזה צד בקונפליקט צידדת במהלך הלימוד על הסרט, בסס את תשובתך באמצעות מאפיינים קולנועיים הייחודיים של הסרט אותו בחרת.

ניהול מגמה

תקצוב מגמות הקולנוע

ביזמת המנהל הפדגוגי ואגף אמנויות במזכירות הפדגוגית, יושמה החלטה על הגדלת התקציב ללימודי אמנויות בחטיבה העליונה ויצירת מסלולי תקצוב חדשים.

יש להנחות את הנהלת בית הספר להיכנס למצבת התלמידים במנב"ס ולדווח על מכסת התלמידים במקצוע קולנוע (סמל מקצוע 4014).

לימודי הקולנוע נלמדים על פני 3 שנים סה"כ 21 שעות שנתיות (אחרי הרשמה כמגמה 4014) לכתה י', י"א, י"ב. את כיתת האם יש לפצל לקבוצות קטנות. כיתת לימוד בהפקה תכלול 12-15 תלמידים בקבוצה.

טופס מגמות תש"ף

רכזי מגמות אנה היכנסו ומלאו את [טופס המגמות](#) לשנה"ל תש"ף הטופס משמש את הפיקוח על התקשורת והקולנוע ליצירת קשר עם מורים ומנהלים כמו גם קשר והכוונה של בוחנים מעשיים.

אנה הקפידו על מילוי פרטים אישיים **מדויקים** על מנת שנוכל לעדכן אתכם במיילים (הרבה מיילים חוזרים).

יש למלא את טופס מגמות תש"ף בהקדם (לא יאוחר מה - 1 באוקטובר).

מורים חדשים בקולנוע -סטאז'רים ומתמחים

כניסה להוראה דורשת הדרכה, הכוונה ותמיכה.

לשם כך ניתן לפנות למדריכה הארצית לקולנוע - [מרגלית ישראלי](#) - אחראית מורים חדשים

- מורים חדשים מחויבים להשתתף השנה במפגשים כמפורט [כאן](#)

חינוך מיוחד

חינוך מיוחד מכיל מגוון רחב מאד של כיתות ובתי ספר. ברוב בתי הספר המקיפים קיימת "כיתה קטנה" של תלמידי חינוך מיוחד. אנו שמחים לעודד תלמידים אלה ללמוד קולנוע. הסיבה העיקרית היא הצורך להכין אותם לחיים בסביבה תקשורתית מורכבת והכנה לקראת חיי אזרחות בשלים.

בתי ספר שנבחרים ללא ציון שנתי 061282

בתי ספר שאין להם ציון מגן/שנתי כמו אנקורי וחלק מבתי הספר הדמוקרטיים,

נבחרים על שאלון עם סמל בחינה אחר

061282 בקולנוע

056282 בתקשורת

בתי ספר אלה ישלחו אלינו לאישור שאלון בגרות כולל תשובון עד ה 31.12.2019

לאחר הבחינה בתאריך 23.4.2019 המחברות ישלחו באמצעות תחנת הקליטה למרב"ד ויבדקו על ידי מעריך מטעם הפיקוח.

בחינות בגרות בקולנוע

מבנה ההיבחנות באמנות הקולנוע - סמל ראשי 061580

מבנה ההיבחנות בקולנוע מורכב מתכנית עיונית ותכנית מעשית:

הלימודים העיוניים מהווים - 50% מתכנית הלימודים הינם הערכה בית ספרית.

הלימודים המעשיים מהווים - 50% מתכנית הלימודים הינם הערכה חיצונית.

בחינת בגרות פנימית תכלול את נושאי הלימוד של י"א וי"ב בלבד (תולדות הקולנוע).

הערכה תעשה באמצעות שאלון בית ספרי באישור מפמ"ר (כולל אנסיון). בחינת הבגרות תתקיים בתאריך ארצי יום

חמישי - כ"ט ניסן ה'תש"פ, 23.4.2020 בשעה 09:00. את השאלונים יש לשלוח למייל bag.test@gmail.com עד

תאריך 31 בדצמבר 2019.

חובה להעביר תאריך זה למחלקת בחינות בגרות ואחראית/ מערכת בבית הספר בתחילת השנה.

טבלת מבנה בגרות בקולנוע 5 יחידות לימוד

50% הערכה פנימית סמל שאלון 061283 תכנית הלימודים העיונית	50% הערכה חיצונית סמל שאלון 061387 תכנית הלימודים בהפקה
15% הערכה בית ספרית חלופית (שהם 30% מתוך 100%)	פרויקט גמר קולנוע + תיק הפקה + פרויקט חצי גמר + נייר עמדה נלווה לתיק הפקה + מפגש עם התלמידים
35% הערכה באמצעות בחינה בכתב (שהם 70% מתוך 100%)	

בהערכה הפנימית כל הציונים ניתנים מתוך 100%

הערכה בית ספרית על חומר לימוד עיוני בקולנוע 061283

בחלק העיוני יתקיימו שתי הערכות:

1. יחידה ראשונה בתכנית הלימודים בקולנוע מתבצעת באמצעות הערכה חלופית פנימית. הערכה זו ערכה 30% מהציון של הלימודים העיוניים. הערכה זו תעשה באמצעות הערכות חלופיות פנימיות: בחינת אנסין, עבודת שוט ביי שוט ועוד שתי הערכות על פי בחירת המורה.

שם אירוע הערכה
עבודת חקר – ניתוח של סצנה מסרט – שוט ביי שוט - חובה . הוראות מדויקות ראו כאן
מבחן אנסין בשפה קולנועית - חובה
מצגת שיתופית (או כל דרך ערכה אחרת המשלבת פדגוגיה דיגיטלית)
פרויקט מעשי – הפקה של קליפ, צילום סטילס
אחר – המורה ינסח הערכה חלופית אישית וידווח על אופי הערכה זו. יש לפנות למדריכה הרלוונטית.

אין להעביר למשרד החינוך את הציון על הערכה חלופית (כמו שנהוג במקצועות אחרים) אלא יש לשמור את הציון עד כיתה י"ב ולדווח על פי ההנחיות.

2. שתי היחידות הנוספות בתכנית הלימודים העיונית בקולנוע מהוות 70% מהציון הסופי. הערכה זו תעשה באמצעות שאלון בית ספרי באישור מפמ"ר (הכולל גם הוא אנסין).

- להרחבה יש לעיין ב [נספח 1 מבנה בחינת הבגרות כולל אנסין](#).
- לנוחותכם. [מצורפות טבלאות](#) לשקלול הציונים

הערכה חיצונית על פרויקט גמר 061387

אירוע בחינה חיצונית - הערכת פרויקט גמר - יתקיים במתכונת המוכרת במסגרתה יגיע בוחן חיצוני לבית הספר, יעריך את הפקות הגמר, תיקי ההפקה ויפגש עם התלמידים. יש לשלוח תיקי הפקה דיגיטאליים כשבועיים לפני מועד הבחינה שנקבע. כמו כן, יש להעביר ציון שנתי לבחינה זו במערכת הדיווח הבית ספרית, עד שבוע לפני מועדה. בוחנים ידווחו את ציוני הבחינה באמצעות אפליקציה.

- לנוחותכם. [מצורפות טבלאות](#) לשקלול הציונים

ניהול הבחינה

הבחינה תיערך ע"י בוחן חיצוני, שימונה ע"י הפיקוח באמצעות המרב"ד.

שמות הבוחנים ישלחו לבתי הספר מהמרבד. הרכז יתאם עם הבוחן מועד לבחינה. הבוחן יקבל את תיקי ההפקה כשבועיים לפני הבחינה. ביום הבחינה הבוחן יפגש עם כל צוות הפקה בנפרד לצפייה בסרט ולדיון על תהליך ההפקה. המורה ישתתף במפגש של הבוחן עם צוות ההפקה רק במידה וחברי הקבוצה בחרו בכך. יש לדאוג לחדר הקרנה ולאמצעי שמע ראויים.

התמחויות בהפקה - עלילתי, צילום סטילס, אנימציה

תפיסת העולם בלימודי הקולנוע מבוססת על יצירת קשר בין הלימודים העיוניים והמעשיים כך שיזינו וישלימו זה את זה. בפרקים העיוניים התלמידים לומדים להכיר את הקולנוע כשפה בעלת מאפיינים יחודיים, וכאומנות שיש לה היסטוריה נחשפים ליוצרים וזרמים עיקריים בקולנוע העולמי הישראלי והתעודי. מטרת הפרקים המעשיים היא לטפח תלמידים כיוצרים הנותנים ביטוי ליצירתיות ולאומנותיות שלהם המסוגלים לקשר בין הידע העיוני שנלמד לבין הרעיונות של הסרטים שלהם ובעיקר ללמוד לעבוד כצוות הפקה מקצועי. לטובת העמקת הזיקה בין הלימודים העיוניים והמעשיים אנו מבקשים לשלב בתוך מערכות השעות של המורים **ישיבות צוות קבועות** בהן ידונו המורים בדרכים יצירתיות לשלב ולמזג את תחומי ההוראה שלהם.

הפקת סרט עלילתי

הפקת סרטים, במסגרת לימודי הקולנוע, מאפשרת ליישם הלכה למעשה את הידע הנרכש בשיעורים העיוניים ובמקביל לפתח אצל התלמידים יצירתיות. התמודדות עם כתיבת תסריטים, עבודת צוות אשר מחייבת סבלנות וכיבוד האחר, הכרות והתעמקות בטכנולוגיות חדשות של צילום, תאורה, עריכה, סאונד. התמודדות עם תהליכי בחירה הנובעים מהשקפת עולם אישית, חברתית ופוליטית, לדעת להתמודד עם אילוצים של מגבלות זמן ומגבלות טכניות והכל לקראת היצירה האישית של התלמידים והתלמידות. **ימי צילום להפקות גמר** – הנהלת בית הספר צריכה לאפשר לתלמידי המגמה לצאת לחמישה ימי צילום על חשבון ימי הלימודים.

להרחבה נוספת ראו [נספח 3 פירוט הציוד הנדרש למגמת קולנוע](#).

נהלי הפקה עלילתית

לקראת בחינות הבגרות בהפקה בשנת הלימודים תש"ף ברצוננו לחדד ולהבהיר מספר נהלי הפקה עלילתית חשובים ומרכזיים:

סוג הפקדה – לימודי הקולנוע מכשירים את התלמידים לקראת הפקות של סרטים עלילתיים. על תלמידי מגמת הקולנוע במסלול עלילתי להפיק סרט עלילתי, אולם אפשר גם להפיק סרט קולנוע תיעודי ו/או אנימציה במגמות המיועדות לכך. לפיכך חשוב מאוד שלכל אורך לימודיהם, יתנסו התלמידים בתרגילים שיכינו אותם בעיקר לקראת הפקה עלילתית, אך להיות קשובים לתלמידים המעוניינים להפיק סרט תיעודי או סרטי אנימציה.

***חשוב לציין שבמגמת הקולנוע אין להפיק כתבות תיעודיות.**

***נבקש ליידע את הפיקוח על הפקות שאינן סרטים עלילתיים**

*הדיווח לגבי סוג הפקדה חריג יעשה במייל **לעדן צולי** עד ה 31 לינואר 2020.

שימוש בקטעי ארכיון, עד 20% מאורך הסרט. בכל התלבטות ניתן לפנות ולהתייעץ עם המדריכים הרלוונטים.

תיק הפקדה דיגיטלי

תיק הפקדה דיגיטלי הוא חובה בכל ההפקות ויוגש באופן דיגיטלי לבוחנים.

חשוב לציין: פרויקט חצי גמר חייב להיות כלול בתיק ההפקה.

הקישור לתיקי הפקדה דיגיטליים יעלה לאוויר ב [5.9 לאתר הפיקוח - כאן](#)

- שימו לב: אין להשתמש בתיקי הפקדה מהשנים הקודמות.

מספר תלמידים בהפקות

מספר תלמידים בהפקה עלילתית הוא 4 בעלי תפקיד: במאי/ת, מפיק/ה, צלם/ת, עורך/ת.

מספר התלמידים בהפקה תיעודית הוא 3 בעלי תפקידים: במאי/ת, צלם/ת, ועורך/ת.

רק במקרים בהם מדובר בהפקה תיעודית גדולה ומורכבת בה קיימת הצדקה למפיק כאיש צוות רביעי כמו למשל: סרט שמצטלם במרחק רב מבית הספר, מספר ימי הצילום עולה על 5 ימים, בסרט יש מעל 5 מרואיינים.

מניסיון עבר ידוע לנו כי בתהליך הפקת פרויקט הגמר, קבוצות הפקה מתפרקות מסיבות שונות. אין לצרף לקבוצות הפקה קיימות תלמידים. יש למצוא לתלמידים אלו פתרונות אחרים כגון: כתיבת תיק תסריט, עבודת חקר בקולנוע, וכל עבודה פרטנית אחרת. יש להתייעץ עם הפיקוח על מנת למצוא את הפתרונות הנכונים ביותר לתלמידים.

*הדיווח לגבי חריגה באנשי צוות תשלח לאישור לאחר חתימת מנהל בית הספר **לעדן צולי** עד ה 31 לינואר 2020.

כל האישורים החריגים ניתנים אך ורק בהמשך לשיחה עם הפיקוח. לא יינתנו אישורים בדיעבד:

- תפקיד של **עיצוב אומנותי** – מחייב עבודה בשתי הפקות ותיקי הפקה מתאימים.
- תפקיד של **עיצוב פס קול** – יינתן אך ורק לתלמידים שהלחינו פס קול מקורי. מלווה בתיק הפקה שיתאר את תהליך עיצוב פס הקול כמו למשל: התווים של המוסיקה.
- **תיק תסריט עלילתי, ראו הנחיות בנספח 4.**
- עבודה חקר ברמה של 2 יח"ל במקום הפקה (כ - 20 עמודים) יש לשלוח אל הפיקוח לד"ר [בני בן דוד](#) הצעה לעבודת חקר. אין להתחיל את העבודה לפני קבלת האישור.

- הפקת סטילס לפי הנהלים בהמשך. להרחבה [ראו תכנית הלימודים בסטילס](#)
- הפקת אנימציה לפי הנהלים בהמשך.

בסוף כל סרט יש להוסיף רולר סיום. להלן הנוסח:

הסרט הופק במסגרת לימודי הקולנוע והתקשורת

משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית

הפיקוח על התקשורת והתקשורת

*סרטים ללא שקופית לא יתקבל לתחרויות ופסטיבלים

איסור על שימוש במכשירים סלולריים בהפקות – ברצוננו להבהיר ולהדגיש כי חרף ההתפתחויות הטכנולוגיות בגזרת מצלמות הסלולר, אין לעשות שימוש במכשירים סלולריים (סמארטפונים מכל סוג שהוא) בצילום סרטי חצי גמר וסרטי גמר. התלמידים נדרשים להשתמש בצידוד ההפקה המקצועי של המגמה. ניתן להשתמש בסמארטפונים לטובת תרגילים.

אורך הסרטים – אורכו של הסרט כפרויקט **חצי הגמר בכתה יא'** יהיה 5 – 8 דקות. אורכו של הסרט כפרויקט הגמר לבגרות יהיה בין 8 – 15 דקות.

***במסגרת בחינת הבגרות ירדו 10 נקודות על סרטים שאינם עומדים בדרישה זו.**

ערעור על ציוני פרויקט הגמר – תלמיד/ה יכול/תוכל להגיש ערעור על ציון ההפקה רק באמצעות פנייה לאגף הבחינות. רכז מגמה יוכל להגיש ערעור לפיקוח ללא ידיעת התלמיד, במכתב רשמי מטעם הנהלת בית הספר רק כשהפרש בשקלול הציון של הבוחן מול ציון ההגשה הוא מעל 20 נקודות. הערעור יישקל ובמידה שיוחלט בפיקוח לקבלו יתבצע הערעור בתהליך חסוי.

התמחות בצילום סטילס

התמחות בצילום סטילס במגמת תקשורת הינה ערוץ ביטוי מתפתח וצומח בבתי ספר רבים. כלי זה טומן בחובו יכולת התבוננות וחשיפת מציאות חדשה ובלתי מוכרת. לאורך ההיסטוריה היווה צילום סטילס כלי חשוב ומשמעותי לשינוי חברתי. זמינות המצלמה בחיינו כיום, הופכת את הצילום לכלי זמין המאפשר פענוח חברתי, תרבותי וסביבתי. פענוח זה מוביל לבניית חשיבה ביקורתית, תוך הרחבת מודעות הלומדים לסביבת חייהם, ניסוח עמדה אישית והובלת תהליכי מחשבה מעמיקים. כל אלה נוצרים במקביל ובשיתוף לימודי תקשורת עיוניים.

מטרות הלימוד בהתמחות סטילס הן להכשיר צלמים עיתונאיים חברתיים אשר יודעים להתבונן, להבחין בנושאים חברתיים ולספר את סיפורם, לבחור את זווית הצילום הנכונה, לצלם פריים איכותי ולדעת לפענחו על פי כללי הניתוח והביקורת הנלמדים.

***בכל שאלה נוספת מומלץ לפנות במייל למדריכת צילום סטילס, הגב' [נעמה כהן](#) אשכנזי במייל**

דגשים חשובים:

1. פתיחת מגמה בהתמחות סטילס מחייבת את אישורה המפמ"ר ד"ר איבנה רטנר. בקשת פתיחת מגמה תשלח ע"י הנהלת בית הספר ותכלול התחייבות לעמידה בדרישות. קובץ הנחיות נמצא בתכנית הלימודים [כאן](#)
2. על המורים המלמדים הפקת סטילס להיות בעלי ניסיון בהוראה צילום ובעלי ניסיון מעשי מוכח.
3. לרשות המורים עומד דרייב שיתופי ובו חומרי לימוד, מערכי שיעור ועוד. קישור לדרייב מתבצע רק לאחר שיחה עם מדריכת הפקה בסטילס - נעמה כהן אשכנזי.
4. ציוד - יש לעבוד על מצלמות מקצועיות מסוג SLR על פי ההמלצות הנמצאות באתר הפיקוח. מינימום - מצלמה אחת לכל 5 תלמידים. המלצת הפיקוח היא שתהיה מצלמה אחת לכל תלמיד. קבוצה מעשית תכלול עד 15 תלמידים.
5. יש לדאוג לכונן (דרייב) שיתופי לעבודה עם התלמידים.
6. עבודת התלמידים בהפקת סטילס הינה אישית.
7. **בכיתה יא** - יש להפיק תערוכה קבוצתית ובה 4-5 צילומים לכל תלמיד.
8. **פרויקט גמר** - בכיתה יב יש להפיק תערוכה אישית הכוללת 7-8 צילומים בגודל A4 מודפסים על גבי קאפה ותלויים כתערוכה. כמו כן יש להוסיף טקסט נלווה לתערוכה. יש להגיש תיק הפקה על פי ההנחיות כולל נייר עמדה.
9. **בחינת הבגרות תתקיים במרחב התערוכה התלוי**.
10. במהלך שנת הלימודים תש"ף יוצגו תחרויות ותערוכות צילום בהם ניתן יהיה להשתתף. פרטים בהמשך.
11. באתר הפיקוח תמצאו קישורים נוספים בנושא.

[*להרחבה ראו בתכנית לימודים סטילס](#)

הפקת סרטי אנימציה

ההתפתחות הטכנולוגיות בשנים האחרונות מאפשרות התמודדות עם ז'אנרים חדשים בקולנוע כמו האנימציה הדיגיטלית. התלמידים נחשפים לעולם האנימציה דרך סרטי קולנוע, סרטים ויראליים ביוטיוב, דרך פרסומות בטלוויזיה ועוד. התוכנות ליצירה של סרטי אנימציה הופכות לזמינות יותר ויותר והתלמידים מסוגלים לשלוט על התוכנות אילו ביתר קלות. הפיקוח מעודד יצירתיות ומקוריות של תלמידים ומזמן אותם לקחת חלק בתהליך של יצירת אנימציה. יש לבקש אישור מראש להפקת סרטי אנימציה [מעדן צולי](#).

מבנה תכנית הלימודים באמנות הקולנוע בשנת הלימודים תש"ף

מצורפת בזה טבלה המסייעת למורים לארגן את תכני הלימוד על פי שכבות הגיל.
תכנית הלימודים מיועדת לשלוש שנים י', י"א, י"ב.

כיתה בתש"ף	נושאי הלימוד + פרויקטים לבגרות בשנת הלימודים תשע"ח	דרכי היבחנות
י'	<p>שפה קולנועית - עיוני</p> <p><u>נושאים להערכה חלופית, בכיתה י'</u></p> <p><u>שפה קולנועית</u> <u>צילום תאורה וקומפוזיציה:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> הכרת מרכיביו של הפריים הקולנועי. הכרת מרכיבי הצילום הבסיסיים ואבחנה בין אופנים שונים של צילום. מאפיינים עיקריים של התאורה והקשר בין התאורה לצילום. <p>• אשליית תלת ממד הקולנועי.</p> <p>• עיצוב פריים במשמעות פסיכולוגית על הצופה.</p> <p><u>תיאורים</u></p> <ul style="list-style-type: none"> הכרת התאוריה הראליסטית והפורמליסטית. הכרת התיאורים כדי לתת משמעות לזיהוי המרכיבים של השפה הקולנועית. הכרת התאוריה הראליסטית והפורמליסטית ומה שביניהם (קלאציסיזם) <p><u>תחילת הקולנוע</u></p> <ul style="list-style-type: none"> קולנוע אילם – לומייר, מלייס, פורטר, גריפית קולנוע סובייטי - מונטאז' <p><u>עריכה</u></p> <ul style="list-style-type: none"> הכרות עם צורות עריכה שונות. הכרות עם עורכים ראשונים: גריפית' – אבי העריכה האנליטית, קולנוע סובייטי כאבות העריכה הסינטטית. העריכה כ"תסריט השלישי". הכרת סוגי הקשרים האפשריים בין שוטים בסרט. <p><u>פס הקול</u></p> <ul style="list-style-type: none"> הכרת ערוצי הקול: המלל, המוסיקה, רעשי רקע והאפקטים הקוליים הבנת הקשר בין פסקול לתמונה – השפעת פס הקול על האווירה ומשמעות הסרט. הכרת תהליכי עריכת פס הקול. <p><u>התסריט הקולנועי</u></p> <ul style="list-style-type: none"> הכרת מבנים נרטיביים שונים. אבחנה בין סיפור לעלילה. אמצעים רטוריים בבניית נרטיב. אבחנה בין נרטיב בדיוני לנרטיב תיעודי. קובנציות נרטיביות ומשמעותן הרטורית והאידיאולוגית. <p><u>הדמות הקולנועית</u></p>	<p>* עבודת החקר "שוט ביי שוט" חובה!!</p> <p>לערוך מספר מבחני "אנסין" - חובה.</p> <p>הצעות להערכות חלופיות נוספות:</p> <p>לערוך מצגת משותפת על ראשית הקולנוע</p> <p>לקיים בחינה על נושא הבחירה</p> <p>הציון הסופי יורכב ממוצע הציונים בארבעת המרכיבים</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • יכולת להבין את האופנים שונים של עיצוב דמויות על המסך ומשמעותם. • הבנת הקשר בין עיצוב דמות לעיצוב האומנותי של הסרט. • להבין את ההשפעות ההדדיות בין הסביבה לדמות. <p><u>נושא בחירה אחד מרשימה זו כחלק מתוכנית הלימודים בכיתה י'</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • קולנוע חברה ופוליטיקה • קולנוע עולמי עכשיו • קולנוע עצמאי • קולנוע ואומנויות אחרות • אנימציה • נושא רחב בקולנוע הישראלי <p><u>עיצוב אומנותי (העשרה)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • הכרת האמצעים בהם בונה הקולנוע תחושת מקום וזמן. • הכרת האמצעים בהם הקולנוע מעצב את הדמות הקולנועית וסביבתה הפיזית. <p><u>הפקה (העשרה)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • הבנת תהליך היצירה כתוצר של צוות • מי הם מפיקי הסרט ומה תפקידים <hr/> <p><u>הפקה:</u> לימודי הפקה בקולנוע ילמדו על פני כיתות י', י"א, י"ב</p> <p><u>בכיתה י' י"א וי"ב:</u> מומלץ לקיים בסוף שנת הלימודים הקרנה חגיגית של הפרויקטים שהופקו במהלך השנה.</p>	<p>להפיק שלושה תרגילים משמעותיים, שיתאימו לתכנית העיונית של השפה הקולנועית לדוגמא: סרט הכולל שלוש סצנות, או וידאו קליפ, וידאו ארט, וידאו דנס.</p>
<p>י"א</p>	<p>על פי תכנית הלימודים "אמנות הקולנוע" 2 יח"ל</p> <p>יש לפרוס את החומר המפורט בהמשך על פני שנתיים: י"א - י"ב</p> <p><u>תחנות יסוד בקולנוע:</u></p> <p><u>בחירה של 4 תחנות יסוד מתוך 6</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • הוליווד הקלאסית בשנות ה-30 וה-40 • אקספרסיוניזם גרמני • ניאו-ריאליזם איטלקי • גל-חדש צרפתי • מודרניזם • פוסט מודרניזם <p><u>קולנוע ותיאוריה:</u></p> <p><u>יש לבחור תיאוריה אחת</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • יחס בין קולנוע ואידיאולוגיה - תיאוריות מרקסיסטיות וניאו-מרקסיסטיות. • תיאוריות קולנועיות של מגדר. • תיאוריות קולנועיות פסיכואנליטיות. • תיאוריות פוסט-מודרניות - אינטר טקסטואליות, קולוניאליזם ופוסט-קולוניאליזם. • תיאוריה הקולנועית בשנות השישים • סמיוטיקה, סטרוקטורליזם. <p><u>קולנוע ישראלי:</u></p> <p><u>ללמד 2 סרטים מכל תקופה</u></p> <p><u>להוסיף שני סרטים דוקומנטריים ישראליים מנושאי הרוחב</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • קולנוע ישראלי לאומי הרואי. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • קולנוע עממי בורקס ופוסט בורקס. • קולנוע ישראלי אישי. • בחירה של נושא רחב מהקולנוע הישראלי. <p><u>יש לבחור 2 מתוך הנושאים הבאים - קולנוע תיעודי, ז'אנרים, אות'ר</u></p> <p>1. <u>קולנוע תיעודי:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • רקע היסטורי - לומייר, ננאנוק מהצפון. (בהיקף של מפגש אחד עם דוגמאות) • מאפיינים של הקולנוע התיעודי - אלמנטים דרמטיים בקולנוע התיעודי (מבנה עלילתי, גיבור, דמויות, סגנון). הדגשת הגבול הדק בין הקולנוע התיעודי והתיעודי הבדיוני. • הקולנוע התיעודי כמשפיע על סוגות חדשות. • וידיאו אקטיביזם וריאליטי. • הקולנוע תיעודי חברתי. <p>2. <u>ז'אנרים בקולנוע:</u></p> <p><u>בחירה של שני ז'אנרים מהרשימה:</u></p> <p>גנגסטר, מדע בדיוני, אימה, מלודרמה, קומדיה רומנטית, מיזיקל, מערבון, סרט אפל.</p> <ul style="list-style-type: none"> • הכרות עם תיאוריית הז'אנר • מאפייני הז'אנר הנלמד. <p>3. <u>תיאורית האות'ר/המחבר - יש ללמד שני אות'רים – קלאסי ועכשווי</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • הכרות עם תיאורית האות'ר . • אות'ר קלאסי (לדוגמא: היצ'קוק, הווארד הוקס, ג'ון פורד, פליני, ברגמן). • אות'ר עכשווי (לדוגמא: רידלי סקוט, טים ברטון, טרנטינו). • יחסי גומלין בין ז'אנר לאות'ר. <hr/> <p><u>הפקה:</u> לימודי הפקה בקולנוע ילמדו על פני כיתות י', י"א, י"ב</p> <p><u>בכיתה י"א:</u> בסמסטר הראשון הפקה של 2 תרגילים לפחות</p>	<p>בסמסטר השני: הפקה של פרויקט חצי הגמר שמהווה 10% מהציון.</p>
<p>י"ב</p>	<p>המשך התכנית המפורטת למעלה</p> <hr/> <p><u>הפקה:</u> לימודי הפקה בקולנוע ילמדו על פני כיתות י', י"א, י"ב</p> <p><u>בכיתה י"ב:</u> להקדיש את מרבית השנה להפקת פרויקט הגמר לבגרות</p>	<p>שאלון בית ספרי באישור מפמ"ר</p> <p>הפקה של פרויקט הגמר</p>

- להרחבה נוספת לקולנוע עיוני:
[נספח 2 - מבנה עבודת חקר - ניתוח שוט ביי שוט](#)
[נספח 7 - להצעות נוספות להערכה חלופית.](#)
- להרחבה נוספת להפקה:
[ראו תכנית לימודים בהפקה](#)

הצעות להערכות חלופיות במסגרת תכנית הלימודים העיונית בקולנוע

משרד החינוך מעודד הערכות חלופיות גם במסגרת תכנית הלימודים. בית ספר המבקש לקיים הערכה חלופית יפנה לפיקוח לשם קבלת אישור. הפנייה תכיל מתווה להערכה החלופית, ועדת מטעם הפיקוח תבדוק את המתווה ותאשר.

[לדוגמא - ראו כאן הערכה חלופית בנושא: מאמר וידאו Video Essay*](#)

* תודה למפתחים גליה שילוח ואלדד בוגנים

פיתוח מקצועי - השתלמויות וימי עיון

כחלק מן הפיתוח המקצועי נדרשים כלל המורים להשתלם לפחות 30 שעות בשנה בתחום הדעת שלכם. להלן רשימה ראשונית של ההשתלמויות המתוכננות לתש"ף – תכניות ההשתלמויות המפורטות ישלחו בתחילת השנה וכן הצעות להשתלמויות נוספות.

השתלמויות תש"פ בתקשורת וקולנוע

שם רכז ההשתלמות	שם ההשתלמות	תחום הדעת	מקום המפגש	המוסד המבצע	שם רכז ההשתלמות
עדן צולי	השתלמות מורים מובילים בקולנוע - מתחילה בחינוכית	קולנוע	מתחילה בחינוכית	פסג"ה ר"ג	עדן צולי
אלדד בוגנים עדן צולי	השתלמות מורים בהפקה עירוני א' תל אביב	קולנוע ותקשורת	עירוני א' תל אביב	פסג"ה ר"ג	אלדד בוגנים עדן צולי
אלדד בוגנים עדן צולי	השתלמות מורים בהפקה מחוז צפון וחיפה	קולנוע ותקשורת	ליאו באק חיפה	פסג"ה חיפה	אלדד בוגנים עדן צולי

4	דיאלוג דרך קולנוע	קולנוע ותקשורת	פסגה חיפה	פסג"ה חיפה	איבנה רטנר
5	השתלמות בנושא אוריינות מדיה	קולנוע ותקשורת	בית רוטנברג פרטים בהמשך	פסג"ה חיפה	איבנה רטנר
6	השתלמות מורים לתקשורת מחוז מרכז ותל אביב	תקשורת	עירוני י"ד	פסג"ה ר"ג	חני ינאי גלין
7	השתלמות מורים לתקשורת מחוז דרום	תקשורת	פסגה באר שבע	פסג"ה באר שבע	לוס דיעי מן
8	השתלמות מורים לתקשורת בחינוך הערבי	תקשורת	אל נהדע כפר קרע	פסג"ה בקעה אל גרבייה	ראשה פודה
9	השתלמות מורים על המודל עבור מרחבי מקצוע	תקשורת	עירוני י"ד תל אביב	פסג"ה חיפה	איבנה רטנר

ימי עיון

- בשנת הלימודים תש"ף יתקיימו שלושה עיון מרכזים (בתקשורת, בקולנוע ובהפקה) – ימי העיון יתקיימו ב- **22,23, 24.6 ליוני 2020** (יתכנו שינויים קלים בתאריכים).

* הודעות על ימי עיון וכנסים נוספים ישלחו בהמשך.

קהילות מורים מובילים לקולנוע ותקשורת

האגף לאמנויות במשרד החינוך והיחידה לפיתוח מקצועי במכללת ספיר, מזמינים אתכם להצטרף לשתי קהילות מקצועיות:

1. קהילה מקצועית של מורים מובילים בהתמחות קולנוע ותקשורת בחטיבה העליונה בצפון הארץ ובדרום, כחלק ממעגל מוחות של קהילה מקצועית המאפשרת לשתף בדילמות והצלחות, חושפת את המורה למאגר וניסיון של חברים למקצוע ומרחיבה את ארגז הכלים המקצועי.

פתיחת ההשתלמות: נובמבר 2019, 60 שעות גמול המוכרות ע"י המשרד כפיתוח מקצועי לפרטים ניתן לפנות:

מובילות הקהילה בדרום:

Ellamorad@gmail.com

אלה מוראדי 054-5203451

אתי פרנקו: 052-3953132 eti.franco@gmail.com

מובילי הקהילה בצפון:

שי שקד 052-8771666 shaytik@gmail.com

לירון קדוש 054-5857677 kadosh853@gmail.com

2. קהילה מקצועית בתקשורת וקולנוע לחינוך היסודי

יצירת קהילה, יוזמת, של עשייה חינוכית, בתחום הוראת התקשורת והקולנוע ביסודי. תמיכה והעצמה של העוסקים בתחום, כל אחד בבית ספרו. חיבור וכתובת יחידת הוראה בתחום הוראת התקשורת והקולנוע ביסודי. הוראת התקשורת והקולנוע ביסודי הינה דרך למינוף והעצמת תלמידים. הקהילה נועדה לשתף ולהעצים את בעלי הידע בנושא, ליצור מרחב לשיתוף והוראת עמיתים. מובילי ההוראה בתחום התקשורת והקולנוע הינם מורים אשר התמקצעות ו/או השתלמות בעבר או בהווה בנושאים בדרך ישירה ו/או עקיפה מובילת הקהילה – עדי דורפמן דוא"ל

adiwork18@gmail.co

פיתוח מקצועי

על כל מורה ומורה לבדוק שאכן הוא עומד בדרישות של משרד החינוך:

תואר אקדמי בקולנוע, תעודת הוראה בקולנוע וכמובן השתלמות של לפחות 30 שעות כל שנה.

מורים ללא מעמד זה יוכלו ללמד אך לא יוכלו להגיש/לבחון לבגרות.

למורים בעלי תואר בקולנוע אך ללא תעודת הוראה - יש להשלים את תעודת ההוראה באחת מהמכללות או האוניברסיטאות.

חשוב לציין שתעודת הוראה נחשבת ככפל תואר במשכורת המורה. כמו כן, תעודת ההוראה מאפשרת לקבל את הגמולים על ההשתלמויות בהן משתתפים המורים, הן בהשתלמות הבית ספרית והן בהשתלמות מקצועית בתחום.

למורים המלמדים מעל 8 שנים, בעלי תואר אקדמי בקולנוע וללא תעודת הוראה - יוכלו להגיש בקשה להיתר עבודה

שמוביל לרישיון הוראה קבוע [בקישור זה](#)

יש למלא את הטופס, להחתים את מנהל/ת בית הספר, להחתים את המפמ"ר לתקשורת וקולנוע אחרי שיבקר בשיעור ולשלוח עם כל התעודות למשרד החינוך: לגב' **מירב פירו - יצחקי**, משרד החינוך, אגף בכיר לכוח אדם בהוראה, גף

דירוג והסמכה, ירושלים, 91911 טל: 073-3935101

רישיון ההוראה דורש ללמוד 4 קורסים: תורת החינוך, תורת ההוראה, פסיכולוגיה של גיל הנעורים ומתודיקה של הוראת הקולנוע.

אחראית על ההרשמה לקורסים גב' ורדה ברובסקי טל: 02-5603162

רישיון ההוראה מעניק פחות תוספת לשכר מתעודת הוראה, אך מאפשר לקבל קביעות והכרה בגמולי השתלמות. למורים בעלי תואר שאינו קולנוע - יוכלו לעשות הסבה להוראה הקולנוע באחת המכללות.

עבודות גמר בקולנוע – 5 יח"ל

בנוסף ללימודי קולנוע כמקצוע מוגבר/ מורחב יכול כל תלמיד להגיש עבודת גמר עיונית/ משולבת הפקה ברמה של חמש יחידות לימוד.

לימודי הקולנוע מזמנים אינספור של נושאים ושאלות הראויות להיבחן בדרך חקר. עבודת גמר הינה עבודת מחקרית הדורשת מן התלמיד לגבש נושא, לנסח שאלות והשערות מחקר, לאסוף חומר ביבליוגרפי ולבצע ניתוח ועיבוד של חומרים. ככלל, הצעות לעבודות גמר יש להגיש עד ה-31 בינואר, 2020 באמצעות המערכת הממוחשבת בבית הספר. עם קבלת אישור ההצעה על התלמיד לעבוד בליווי המנחה שלו על עבודת הגמר עד להגשתה ב-31 בדצמבר, 2019.

יש להקפיד כי המנחה של העבודה יהיה בעל תואר שני (עדיפות תואר שני מחקרי) כאשר נושא העבודה הינו בתחום המומחיות/ העיסוק של המנחה.

לקריאה נוספת ראו נספח 5 תהליך להצעת עבודת גמר בקולנוע.

כמו כן יש לקרוא בעיון את ההנחיות הכלליות לכתובת עבודת גמר באתר משרד החינוך

לפרטים והנחייה נוספת יש לפנות לד"ר בני בן דוד.

מעורבות חברתית ומחויבות אישית

אמנויות לטובת החברה

אגף אמנויות בשיתוף מינהל חברה ונוער מציע תכנית חדשה: "אמנויות לטובת החברה".

התכנית: התפתחות אישית ומעורבות חברתית בחינוך העל יסודי ש"יצאה לדרך" בעקבות הרפורמה של הלמידה המשמעותית, תיושם בתחומי האמנויות: קולנוע, תיאטרון, מוסיקה, אמנות חזותית ומחול.

במסגרת מתווה הרפורמה של משרד החינוך מחויב כל תלמיד בחטיבה העליונה לבצע פעילות חברתית-קהילתית בהיקף של 60 שעות בשנה. לימודי הקולנוע מזמנים הזדמנות ייחודית לצאת מגבולות הכיתה לתעד (באמצעות

המצלמה) את המתרחש בקהילה בתוכה הם פועלים. בשנת הלימודים תשע"ט אנו רוצים להציע לתלמידי המגמה להתחבר אל הקשר הרב-דורי בקהילה שלהם - קשר רב דורי בין תלמידי התיכון למבוגרים בקהילה הופך לחוויה מעצימה ומשמעותית בתהליך ארוך טווח באמצעות המדיה השונים.

שילוב מעורבות חברתית בהערכה החלופית בתחומי הדעת

בחודשים האחרונים נכתב והופץ מסמך משותף למזכירות הפדגוגית, המינהל הפדגוגי ומינהל חברה ונוער בנושא "שילוב המעורבות החברתית בחלופות בהערכה". המסמך נכתב כחלק מהתפיסה המערכתית לחינוך ערכי. מסמך זה מחזק את התפיסה המדגישה כי הוראת תחומי הדעת תוך שילוב העיסוק בערכים תורמת ללמידה משמעותית. הוראה המתבססת על חיבור רלוונטי בין החומר הנלמד לעולמו של התלמיד, למידה המשלבת חוויה ערכית וחשיבה ביקורתית, מובילים ללמידה משמעותית.

השילוב בין החלופות בהערכה בתחום הדעת למעורבות החברתית יכול להעמיק את הלמידה. התכנית תסייע לתלמידים להבין וללמוד היטב את תחום הדעת מתוך ראיית הרלוונטיות של עולם התוכן הלימודי לנעשה בחברה. לשילוב בין החלופות בהערכה למעורבות החברתית יש ערך חינוכי רב ביצירת מוטיבציה למעורבות אזרחית וחברתית כתוצאה מלמידה המחברת בין עולם התוכן הלימודי למציאות החיים. בדרך זו נסייע לתלמידים בהתפתחותם האישית ובבניית זהותם ונחזק בהם את תחושת ערך העצמי, השייכות והמחויבות לקהילה, לחברה ולמדינה.

בשנת הלימודים תש"ף אנו ממליצים למורים לקולנוע ליישם בבית ספרם את המהלך על בסיס העקרונות שבמסמך -

שילוב בין חלופות בהוראה למעורבות חברתית

לקריאה נוספת לגבי המעורבות החברתית בקולנוע -

ראו נספח 6 הצעה ליוזמות למעורבות חברתית וקהילתית באמצעות הקולנוע.

אירועים מרכזיים של הפיקוח מגמות לתלמידי הקולנוע והתקשורת:

האירועים המרכזיים מטעם הפיקוח על התקשורת והקולנוע מביאים את היצירה של התלמידים לחשיפה ציבורית רחבה ומעל במות מקצועיות.

- סמינר קולנוע בערבה - נובמבר 2019
- תחרות "קליפ צעיר" – תתקיים בחודש דצמבר בסינמטק תל אביב.
- פיצ'ינג תלמידים בשיתוף מכללת סמינר הקיבוצים – תאריך מדויק ומידע יפורסם בתחילת השנה

- פסטיבל אור הזהב באור יהודה - 23-24 למרץ 2020, כ"ז - כ"ח אדר תש"ף
 - תחרות "דוק-צעיר" שבמסגרת הפסטיבל הבינלאומי לסרטים דוקומנטריים "דוק אביב" שבסינמטק תל אביב
 - אלמא זיכרון יעקב - פרויקט 48 שעות - תחרות לתלמידים מצטיינים בתחום הקולנוע והתקשורת – חודש מאי 2020. (הודעה על הנושא תפרסם בקרוב)
 - תחרות היצירה הצעירה ע"ש וים ואן ליר במסגרת פסטיבל הקולנוע הבינלאומי בירושלים תתקיים ביולי 2020
- אנא ידעו אותנו על אירועים נוספים שניתן לשתף את כלל בתי הספר אנא פרסמו בדף הפייסבוק של קהילת המורים לתקשורת וקולנוע – להלן הקישור לדף הפייסבוק: <https://www.facebook.com/groups/397119763684803>

נספחים:

נספח 1 הנחיות ומבנה בחינת הבגרות באמנות הקולנוע שאלון 61283

הנחיות להגשת בחינת בגרות לאישור מפמ"ר באמנות הקולנוע

*את השאלון והתשובון יש לשלוח ל bag.test@gmail.com עד ה – 31 לדצמבר 2019.

הבחינה הנשלחת לאישור תכלול את המרכיבים הבאים:

1. עמוד פרטים מזהים: שם השאלון: אמנות הקולנוע

שם בית הספר, שם היישוב, סימול בית הספר

שם מחבר/ת הבחינה, מס' טלפון וכתובת הדואר האלקטרוני:

מועד הבחינה: קיץ תשע"ט, 2019

שכבת גיל: י"ב

2. עמוד מבנה הבחינה

3. השאלון, כולל חלוקה לפרקים

4. תשובון מעודכן!

הנחיות נוספות:

1. חל איסור לעשות שימוש בשאלות שהופיעו בשאלוני הבגרות בשנתיים האחרונות.

2. אין להגיש שאלון ללא תשובון. שאלון שיישלח ללא תשובון, יוחזר לשולח/ת.

3. יש להקפיד על התאמה או סנכרון בין השאלות לבין התשובון.

4. יש לשלוח תשובונים ענייניים ותמציתיים בהיקפים סבירים ומתקבלים על הדעת (לא תשובות של שורה בודדת או מס' שורות בודדות, ומאידך בשום פנים ואופן אין לשלוח כתשובונים שיעורים/הרצאות המקיפים את כלל החומר שנלמד במהלך י"א ו-י"ב).

הנחיות טכניות:

1. יש להקליד את שאלון הבחינה בגופן **David** ובגודל אות **12**. יש להקפיד על רווח של שורה וחצי בין שורה לשורה.

2. יש להציג את פרקי השאלונים בגודל אות **14** וב **bold**.

3. מומלץ להציג את הפתיח לשאלות ב **bold**, אך לא את השאלות עצמן (וגם לא חלק מהן).

4. יש להימנע מהגשת שאלונים בצבעים שונים, ובסוגי גופנים שונים. גם אתם נוקטים בשיטת "העתק-הדבק", יש לבצע לבסוף האחדה של סוג הגופן, גודל האות והריווח.

5. יש לציין בסוגריים את שם הבמאי/ת ואת שנת ההפקה של כל סרט המוזכר בשאלון.

עמוד פרטים מזהים:

יש להציג את הפרטים המזהים ואת הבחינה על דפים בהם מופיע לוגו של בית הספר.

מבנה שאלון מפמ"ר – כולל האנסין

אחת השאלות של במבחן הבגרות תנוסח כשאלת עמ"ר על פי הפירוט לעיל.

סה"כ זמן כתיבת בחינה שעתיים וחצי (לא כולל זמן צפייה).

האנסין יהיה סרט קצר, לא קטע מסרט או פתיח של סרט.

מהלך הבחינה: הקרנת האנסין פעם ראשונה ללא השאלון. הקרנה שנייה תהיה אחרי חלוקת השאלון.

פרק ראשון - אנסין:

יש לענות על שתי (2) שאלות מתוך שלוש (3). ערך כל שאלה -15 נקודות (סה"כ 30 נקודות לפרק). פרק זמן מומלץ - 40 דקות.

יש לנסח שני(2) סעיפים עבור כל שאלה.

השאלות יבחנו יכולות יישום של הידע הנלמד במסגרת הלימודים העיוניים בכיתות י"א ו"ב.

יש לשלב את השפה הקולנועית בתשובה על השאלה.

פרק שני – שאלות רחב:

יש לענות על שאלה אחת (1) מתוך שתי (2) שאלות. ערך כל שאלה -20 נקודות.

פרק זמן מומלץ -30 דקות.

השאלות יכללו נושא אחד או שניים הבאים לידי ביטוי ב 2 סרטים או סרט אחד עם 2 חתכים/נושאים, כל שאלה תורכב משני (2) סעיפים.

השאלות יתייחסו לאחד או יותר מנושאי החובה ו/או הרחבה של אחד מנושאי החובה: תחנות יסוד, תיאוריות, ז'אנרים, אות'רים, קולנוע ישראלי וקולנוע תיעודי. כמו כן ניתן לנסח בפרק זה שאלה מתוך נושא הבחירה.

יש לנסח שני סעיפים לכל שאלה. בכל שאלה יש להתייחס לשניים עד שלושה סרטים.

פרק שלישי - קולנוע ישראלי:

יש לענות על שאלה אחת (1) מתוך שתי (2) שאלות. ערך כל שאלה -20 נקודות.

פרק זמן מומלץ -20 דקות.

יש לנסח שני סעיפים לכל שאלה. בכל שאלה יש להתייחס לשניים עד שלושה סרטים.

פרק רביעי - קולנוע תיעודי:

יש לענות על שאלה אחת (1) מתוך שתי (2) שאלות. ערך כל שאלה -20 נקודות.

פרק זמן מומלץ -20 דקות.

יש לנסח שני סעיפים לכל שאלה. בכל שאלה יש להתייחס לשניים עד שלושה סרטים.

פרק חמישי - שאלות ידע :

יש לענות על שתיים (2) מתוך שלוש (3) שאלות. ערך כל שאלה – 10 נקודות (סה"כ 20 נקודות לפרק).

פרק זמן מומלץ – 40 דקות

שימו לב! *בפרק זה יש לנסח שאלות בנושאים שלא נדונו בפרק שאלות הרוחב ובפרק הקולנוע הישראלי.

נספח 2 : הערכה חלופית במסגרת 30%

עבודת חקר ניתוח סצנה "שוט ביי שוט" – חובה.

רקע

עבודת חקר זו מיועדת לתלמידים הלומדים במגמת הקולנוע בחטיבה העליונה, הניגשים לבגרות ברמה של 5 יח"ל. יחידת לימוד זו "אמנות הקולנוע" – יסודות השפה הקולנועית היא יחידת הבסיס הנלמדת בכיתה י' בבתי ספר בהם המגמה היא תלת שנתית ובכיתה י"א בבתי ספר שבהם המגמה היא דו שנתית. עבודת "השוט ביי שוט" היא עבודת חקר של ניתוח סצנה על מרכיביה השונים על מנת להבין את משמעות הסצנה.

רציונאל

עבודת החקר המוצעת בזה מבטאת את תפיסת העולם של הפיקוח על הקולנוע והתקשורת, הרואה את הצורך האמיתי והמהותי לקשר בין הלימודים העיוניים והמעשיים. הלימודים העיוניים והמעשיים חייבים להזין זה את זה והתלמידים חייבים לבין שקיים קשר הדוק בין שני תחומים אילו של מקצוע הקולנוע.

מטרות

מטרת עבודת החקר להקנות לתלמידים מושגי יסוד שיאפשרו להם לקרוא, לפענח ולהתמודד בצורה מושכלת עם טקסטים קולנועיים, ולצדם להקנות לתלמידים כלים שיסייעו בידיהם להפיק טקסטים קולנועיים בלימודי ההפקה.

רקע תיאורטי

לימוד השפה הקולנועית חייב להיות מעוגן בתיאוריה המאפשרת לתת משמעות לעבודת הזיהוי של המרכיבים של השפה הקולנועית.

* שלוש תיאוריות מרכזיות חשובות בשלב זה של לימודי הקולנוע:
התיאוריה הפורמליסטית, התיאוריה הריאליסטית, התיאוריה הקליסיציסטית

[ראו בהרחבה בתכנית הלימודים השפה הקולנועית](#)

במהלך הלימודים יתוודעו התלמידים לאמצעי השפה הקולנועית העיקריים. התלמידים יבינו את הקשר בין צורה ותוכן וילמדו כיצד שימוש מושכל בשפת הקולנוע משפיע על האמירה הקולנועית. לתאר בפני התלמידים את מקומה של אמנות הקולנוע ביחס לסביבה תרבותית.

הנחיות

בתחילת השנה יש לחלק לתלמידים מחוון לניתוח סצנה "shot by shot", ככלי עבודה. בכל אחד מהפרקים הנלמדים יש להנחות את התלמידים כיצד למלא את המחוון ולנתח כיצד הנושא של הפרק הנלמד תורם למשמעות הסרט כולו. תהליך בחירת הסרט והסצנה יעשה בדיאלוג בין מורה לתלמיד. התלמיד יעלה מספר חלופות התואמות את תפיסת עולמו התרבותי אומנותי ואת העדפותיו הקולנועיות וביחד עם המורה יחליטו על סרט וסצנה שאותם ינתח. בתהליך עבודת החקר יש לנהל דיון הנוגע לסצנה שנבחרה. הדיון יתחשב ברגשות, בתחושות ובמחשבות של התלמידים, כמו גם בידע הקודם שהם מביאים עמם לשיעור. במסגרת התהליך ינסח התלמיד שאלת חקר מרכזית העומדת בבסיס הניתוח שלו, שאותה יחקור לאורך כל תהליך העבודה.

מבנה העבודה:

יש לבחור סצנה או חלק ממנה ולנתח בין 15-20 שוטים **רצופים!**

חלק 1 מבוא: (15 נק')

1. דף שער- הכולל: שם העבודה, שם הסרט, שם התלמיד/ה, שם המורה/מנחה, שם בית הספר, תאריך וכן יהיה כתוב: "עבודה זו מוגשת כעבודת חקר, לצורך הערכה חלופית ובמסגרת 30% מתכנית הלימודים העיוניים"
2. שאלת המחקר המנוסחת בצורה של שאלה פתוחה שניתן יהיה לענות עליה בהרחבה בהמשך העבודה.
3. המבוא: הכולל: פרטים פילמוגרפיים, תקציר הסרט ותקציר הסצנה.

חלק 2: טבלה לניתוח סצנה קולנועית (50 נק')

לחלק זה מצורפת טבלה, באמצעותה ניתן לנתח את השפה הקולנועית ואת משמעויות השוטים. הטבלה מכילה שני אלמנטים קטגוריים:

1. פירוט האמצעים הקולנועיים השונים אליהם צריכים התלמידים להתייחס בבואם לנתח את השוט.
2. ניתוח משמעות השוט תוך התייחסות למשמעות מרכיבי השפה בכל שוט.

יש להשתמש בטבלה המצורפת, (ניתן להרחיב מעבר למקום בטבלה עצמה).

להוציא תמונה או לצייר/ לשרטט תמונה מייצגת מכל שוט. לתאר את ההתרחשות, להתייחס לכל אחד ממרכיבי השפה בכל שוט. יש לשים דגש על השינויים בין שוט לשוט. להתייחס למשמעות כל שוט.

חלק 3 - סיכום ומסקנות (35 נקודות).

1. משמעות כללית של הסצנה כולה, תוך התייחסות לדומיננטיות של אמצעי מבע, סגנון, עריכה, אווירה, דמויות, סמלים איקונוגרפיה ותמאטיקה
2. משמעות הסצנה בתוך הסרט כולו, תוך התייחסות למיקום של הסצנה בסרט (פתיח, שיא, נקודת מפנה סוף) תאורה מתאימה (ריאליסטי, פורמליסטי, וקלסיציסטי).
3. דיון סביב שאלת המחקר והסקת מסקנות.

טבלה לניתוח סצינה קולנועית

(15-20 שוטים עוקבים)

*כדאי לעבוד על הטבלה בפריסת עמוד לרוחב

פסקול	עריכה חיבור שוטים	צילום תאורה וקומפוזיציה	תיאור נארטיבי של השוט	תיאור גרפי של השוט (תמונה/ציור)
-------	-------------------------	-------------------------------	--------------------------	---------------------------------

שוט 1.	תיאור נרטיבי:	גודל צילום: זווית צילום:	אין (בשוט הראשון) קשרי עריכה: סיפור, פעולה, צורה או מחשבה. עריכה אנליטית או סינטטית:	דיאלוג: מוסיקה: אפקטים: דיאגטי או נון דיאגטי:
	דמות/יות עקרי/יות:	סוג תאורה: קומפוזיציה:		עיצוב אומנותי בסצינה:
				משמעות השוט (חיבור משמעויות של כל הפרטים בשוט)

נספח 3 : מפרט ציוד נדרש לצורך פתיחת מגמת קולנוע - הפקה עלילתית

מגמת קולנוע זקוקה לתקציב שנתי לתחזוקה, תיקונים, ציוד מתכלה והחלפת ציוד עם צרכי הזמן, לכן מעבר להשקעה הראשונית יש לקחת בחשבון סכום שנתי קבוע לצרכים אלה. יש לדאוג לקיומו של מחסן ציוד ובו אפשרות לנעול ולאבטח את הציוד. יש לדאוג לחדר עריכה בסביבה שקטה, אשר יכול להיות זמין ופתוח לתלמידים עד השעות המאוחרות. אמצעי הקרנה – מקרן (ברקו) באיכות גבוהה, המחובר למחשב ולמערכת שמע איכותית. הסרטים יוקרנו על גבי מסך ראוי. אפשרות להחשכה מלאה של החדר.

ציוד לכל קבוצה של 10 עד 15 תלמידים למגמות תקשורת (במסלול הפקה עלילתית) וקולנוע:

*ההתייחסות תהיה לסטים מלאים הכוללים מצלמה, חצובה, תאורה, סאונד, עריכה.

לכיתה י'

- 2 מצלמות למתחילים כיתה יוד – מצלמת כף יד HD או מצלמת DSLR + כרטיסי זיכרון + 2 סוללות

י"א י"ב

- 2 מצלמות למתקדמים DSLR - עדשת זום 18/35 + עדשת 50 מ"מ
- מצלמת DSLR המלצה למערכת מינימום:
- קנון 700D עם עדשת קיט 17-55, ועדשת 50 מ"מ 1.8
- המקבילה היא ניקון 5500D
- 2 חצובות עם ראש מתכוונן
- מוניטור נייד פלזמה + כבל hdmi + פלוס סוללה לצילומי שטח

תאורה:

- 2 ערכות פנסי לד – 1 גדול 2 בינוניים למצלמה אחת
- יתרון של פנסי לד הוא משקל, תחזוקה, בטיחות ותפעול קל יותר ואורח חיים ארוך יותר

סאטנד/גריפ לפנסים

- 5 כבלים מאריכים לפנסי לד אין צורך במעמעמים.
- ערכת רפלקטורים גובואים וג'לטינים בסיסית.

סאונד:

- 1 מיקרופון כוונני קונדנסר + כיסוי (ארנבת, חתול וכו...)
- מקל בום
- 2 מערכות מיקרופון אלחוטית
- מכשיר הקלטה זום למצלמות dslr
- כבל 5 xlr מטר X 2

עריכה

- 3 מערכות עריכה לבחירת העדפת המורים:
avid premiere או final cut עם מחשב pc או מק
התוכנה מותקנת על מחשב bit 64 עם 8 giga זיכרון פנימי, המחשב יותאם לדרישות המערכת של התוכנה,
כונן של טרה בייט, התקנת התוכנה על פי דרישות המערכת – כרטיסי מסך וכו',
- המלצה: דיסק או קי של 64 GB לכל תלמיד לצורך גיבוי ההפקות ותיק עבודות.

נספח 4: תיק תסריט עלילתי

- לפניכם ההנחיות לכתיבת תסריט עלילתי כעבודת גמר מעשית. התסריט שווה ערך ל 50% מציון הבגרות ועליו לעמוד בפני בוחן חיצוני (בוחן מעשי שיבחן את פרויקטי הגמר המעשיים). יש לעדכן מבעוד מועד את הבוחן על קיומה של בחינה על תיק תסריט וכמו כן יש לצרף אישור בכתב של הפיקוח לתיק ההפקה של התלמיד/ה. תיק התסריט צריך להיות מוכן יחד עם כל שאר תיקי ההפקה ויימסר לבוחן לקריאה כשבועיים לפני מועד הבחינה בהפקה.

מבנה תיק התסריט:

- אורך התסריט יהיה לפחות שלוש עמודים הכתובים על פי כללי כתיבת התסריט, כלומר מתאים לסרט של כחצי שעה שלא מופק.
- הצהרת כוונות- תיאור נושא הסרט, מדוע נבחר הנושא בצירוף מקורות השראה לתסריט. מה המסר והתובנות שהיוצר מבקש להעביר - חצי עמוד עד עמוד.
- תחקיר – מידע על נושא הסרט, גיבורי הסרט, הרקע שלהם, חומרי הארכיון שנעשה בהם שימוש.
- סינופסיס (תקציר) באורך של כחצי עמוד.
- ביוגרפיה של הדמויות, תחקיר של הדמויות.
- טריטמנט.
- לפחות שתי גרסאות (דראפטים) קודמות של התסריט.
- תסריט סופי – תיאור עלילת הסרט לפי סצנות, שוטים ומקומות צילום. יש הקפיד על הגשת תסריט לפי הכללים. יש לדון בהבדלים ובהתפתחות מהדראפט הראשון לתסריט הסופי.
- סצנה אחת מתוך התסריט (סצנה מרכזית ולא קטנה ושולית) תוגש כמוכנה לצילומים, כלומר, תיכתב בצורת Shooting script + story board.
- נייר עמדה - יש לכתוב על מקורות השראה מעולם הקולנוע, כמו כן יש לחבר לתוכן העיוני הנלמד.

*אל התסריט יתלווה יומן כתיבה באורך של לפחות עמוד שיתאר את תהליך הכתיבה מתחילתו ועד סופו המתאר בעיות, פתרונות, תהליך עבודה ויהיה מלווה בנקודת מבט אישית.

נספח 5: הליך הגשת הצעה לעבודת גמר ברמה של 5 יח"ל

את הצעת העבודה מגישים למשרד החינוך, אגף עבודות גמר, דרך המחשב של בית הספר. ההצעה מגיעה לפיקוח על בקולנוע. הפיקוח מאשר את ההצעה, או מבקש תיקונים או דוחה את ההצעה.

יש להכין את ההצעה עפ"י נקודות-המפתח הבאות:

א. המקצוע

ב. נושא העבודה

ג. מטרת העבודה

ד. הצגת הבעיה / הטיעון המועלה לדין / לבדיקה/שאלת המחקר

ה. הצגת הבסיס העיוני / התיאורטי ממנו עולות שאלות המחקר ועליו מתבססת דרך המחקר.

יש להתייחס לספרות המקצועית הרלוונטית הקיימת בנושא ולעגן בה את הדברים, תוך אזכור כמקובל בסקירות ספרות בעבודות מדעיות (אין זו הצגה טכנית של פריטי ספרות). עבודת הגמר אינה עבודת-סיכום של חומר, אלא עבודה מחקרית – בהתאם לכך יש להכין את הסקירה התיאורטית.

ו. פירוט עיקריו של ההיבט המחקרי / המעשי של העבודה.

יש להציג מערך מחקר שיטתי התואם את התחום-המדעי בו נערכת העבודה ובהתייחס לשאלות-המחקר וההשערות שהוצגו (לא רשימה טכנית של פעילויות)

ז. רשימת פרקי העבודה – ראשי פרקים ממוקדים וממצים המתייחסים לבעיית המחקר, תוכן הצעה והמחקר, אותו יערוך התלמיד. אין אלה ראשי פרקים טכניים-פורמליים.

ח. רשימת הספרות עליה תתבסס העבודה (רשימה ארעית)

ברשימה יוצגו מאמרים מדעיים עדכניים וספרות מקצועית-מדעית עליהם יתבססו המחקר והעבודה. אלה יהוו, גם, את התשתית המקצועית להכנת ההצעה.

רשימת הספרות היא חלק בלתי נפרד של ההצעה. אין להגיש הצעה שאיננה מבוססת על ספרות מקצועית מתאימה. הפריטים יהיו רשומים במדויק, כמקובל ברישום מדעי. הרשימה תכלול רק פריטים רלוונטיים. איזכור המקורות בגוף ההצעה יהיה כמקובל בעבודות מדעיות. אנציקלופדיות, ספרי לימוד וספרי עזר למורה יכולים לשמש כקריאה מקדימה להכנת ההצעה, אין הם מהווים ספרות מקצועית מתאימה להכנת עבודת חקר.

אתרי אינטרנט אינם פריטי ספרות מקצועית.

כשמובאים פריטי ספרות מן הרשת (אינטרנט) יש לבדוק את טיבם והתאמתם ולציין: מה הובא, ע"י מי נכתב, מתי והיכן. אזכורם בגוף ההצעה יהיה, גם הוא, כמקובל. אין להעתיקם כלשונם לגוף ההצעה ו/או העבודה

- ט. פרטים על מנחה העבודה: שם מלא, תואר אקדמי, תחום ההתמחות, מקום העבודה, תפקיד ותחום-עיסוק חובה לציין פרטים אלה במלואם
- י. לוח זמנים להכנת העבודה

- יש לקרוא בעיון את ההנחיות הכלליות לכתיבת עבודת גמר [באתר משרד החינוך](#)
- לפרטים והנחייה נוספת יש לפנות לד"ר [בני בן דוד](#)

נספח 6 : הצעות ליוזמות בנושא של מעורבות חברתית וקהילתית באמצעות הקולנוע

חלופה ראשונה ליוזמה – הפקת סרט תיעודי/עלילתי

תחום הדעת	קולנוע
כותרת היוזמה	הפקת סרט עלילתי או תיעודי (מבוסס על מקרה אמיתי) בנושא: אנשי עדויות. מפגש רב דורי בין בני הנוער לניצולי שואה, אנשים שהקימו את הישוב, סיפורי עלייה
תקציר ההצעה ותכנים עיקריים:	התלמידים יעברו הדרכה במטרה להכיר את קבוצת הגיל איתה הם אמורים להיפגש. לדוגמא: ילמדו על חייהם של ניצולי השואה בארץ, ילמדו על העליות השונות שהגיעו לארץ, ילמדו על ההיסטוריה של הישוב בו הם חיים.
מטרות	המטרה הראשונה: להפגיש את בני הנוער עם אוכלוסיית ניצולי השואה, או ותיקי הישוב, או אנשים עם סיפורי עלייה ייחודיים. הכרות עם העדה והתרבות ממנה הם הבאים, ההיסטוריה של התקופה עליהם מספרים האנשים. המטרה השנייה: הפקת סרט עלילתי/תיעודי על הדמות איתה נפגשו
היקף שעות	הפקת הסרט דורשת עבודת תחקיר מעמיקה על הרקע של הסיפור, תחקיר על האדם עצמו, משפחתו, עיסוקיו ועוד. התחקיר דורש ראיונות מצולמים עם האנשים, ראיונות עם אנשים המספרים על אות דמות, חיפוש חומרים ארכיונים, חיפוש אחר חפצים המייצגים את הדמות.
חיבור לתכנית הלימודים	20 שעות הכשרה: 3 שעות-היכרות עם קהלי היעד – 8 שעות-פיתוח מעשי של מיומנויות עבודה בקבוצה מעורבת והיכרות עם רציונל, מטרות ודרכי העבודה במסגרת 9 שעות - סדנה בנושא הסרט הקצר התיעודי/עלילתי: צפייה וניתוח סרטים שנעשו על נושאים דומים, למידה כיצד לערוך תחקיר, ראיון, צילום תיעודי, חיפוש חומרים בארכיונים,
	• הפקת סרט תיעודי היא חלק מתכנית הלימודים המעשית בלימודי הקולנוע

	- הפקת סרט תיעודי הוא יישום הלימודים העיוניים
<p>התנסות מעשית במעורבות חברתית</p>	<p>40 שעות פרויקט:</p> <ul style="list-style-type: none"> - חלוקה לקבוצות הפקה – במאי, מפיק,צלם, עורך בעלילתי במאי צלם עורך בתיעודי - בחירה של דמות - הכנת התחקיר, צילומים, עריכה - הכנת תיק ההפקה - ערב חגיגי של הקרנות הסרטים בנוכחות הדמויות המתועדות
<p>גופים שותפים</p>	<p>גופים אזוריים הקשורים בנושא הסרט כמו : יד ושם, ארכיונים, מוזיאונים וכו.</p>

חלופה שנייה ליוזמה – דיאלוג דרך קולנוע: הפקת סרטים משותפים על ידי תלמידים יהודים / ערבים / חילוניים / דתיים

תחום הדעת	קולנוע ותקשורת
<p>כותרת היוזמה</p>	<p>דיאלוג דרך קולנוע:– הפקת סרטים נרטיביים משותפים רב תרבותיים ובין תרבותיים לקידום מטרות החיים המשותפים: הבנה אמפטיה, הפחתת סטראוטיפים והפחתת רגשות שליליים ולגיטימציה לנרטיב של הצד השני.</p>
<p>החזון</p>	<p>הפיקוח על התקשורת והקולנוע מציב את האדם במרכז, אדם בעל ערכים הומניסטיים, הדוגל בצדק חברתי, מאמין בשיווין ערך האדם ומקבל את השונה. הקולנוע מזמן אפשרות לספר סיפור להפיצו בקהילות השונות וליצור "אפקט אדווה"</p>
<p>תקציר ההצעה ותכנים עיקריים:</p> <p>מטרות,</p> <p>והיקף שעות</p>	<p>התלמידים יעברו תהליך של הכרות עם האחר. יפגשו לאורך השנה אחד אצל השני, במטרה להפיק סרט משותף. בתהליך יתקיימו מפגשים חד לאומיים (בקבוצות לא מעורבות) להכנה ומפגשים משותפים דו לאומיים ויסתיימו במחנה קולנוע בו יפגשו ויפיקו סרט משותף. בהמשך תתקיים הקרנה משותפת לשתי הקהילות עם פוטנציאל לבימות דיון ושיח קהילתי משותף.</p> <p>המטרה: חינוך להכרת האחר באמצעות הפקת סרטים משותפים. מפגש משותף מאפשר לגיטימציה לנארטיב של האחר, תוך כתיבת תסריט, צילום ועריכה של סרט משותף.</p> <p>המפגשים יתבססו על סדנאות דיאלוגיות המחזקות את האמפטיה, ההבנה וההכרה באחר. הסדנאות יתבססו על סיפורים אישיים שיהפכו לסרטים.</p> <p>במסגרת כיתה י"א 18 שעות –פעילות בתוך הקבוצות עצמן בחד לאומי. לדיון על הנרטיבים</p>

	<p>שלהם והכרות עם מאפייני הקבוצה אותה הם עומדים לפגוש (להכיר את התרבות האחר)</p> <p>12 שעות – מפגשים עם האחר</p> <p>30 שעות – הפקת סרטים משותפת ביקור של קבוצה אחת אצל השנייה חלוקה לקבוצות עבודה מומלץ לשלב כאן מחנה של יומיים של הקבוצות. בימיים אילו יתקיים מפגש בלתי אמצעי בין הקבוצות שיוביל להפקת הסרטים.</p> <p>הפרויקט מלווה בתיק הפקה הכולל רפלקציה על כל התהליך.</p>
<p>גופים שותפים</p>	<p>ארגונים העוסקים במפגשי חיים משותפים בנושא המפגשים בין יהודים וערבים (גבעת חביבה, מט"ח)</p>

נספח 7 : הצעות להערכה חלופית

*ניתן לבחור כל אחת מההצעות הבאות - ראו פירוט בהמשך הנספח

1. הערכה חלופית באמצעות מצגת משותפת
2. הערכה חלופית: פעילות מחוץ לכותלי בית הספר
3. תכנית קולנועית בסינמטקים או הזמנת מרצים לבית הספר
4. יציאה לסמינר קולנוע מחוץ לבית ספר ליום או יומיים הכולל סדנאות
5. עיתון אינטרנטי בתוך אתר בית הספר העוסק בקולנוע
6. הכנת יחידת לימוד המבוססת על סרטי התלמידים לפעילות בית ספרית
7. עבודות חקר עיוניות
8. פדגוגיה דיגיטאלית

פעילות מחוץ לכותלי בית הספר - שיתוף פעולה בין מורים עיוניים ומורים להפקה סיור לימודי

הצעות לסיור לימודי במסגרת לימודי הקולנוע:

ביקור סט צילומים – בתיאום מראש עם מפיק.

דוגמאות להערכה חלופית הנוגעת לסיורים:

לקראת הביקור:

- על התלמידים להכין חומר רקע על הסרט ונושא הסרט ו/או הבמאי.
- להכין שאלות רלוונטיות לסרט שניתן לשאול את המשתתפים, הבימאי וכדומה.
- להכין רקע על נושא הסרט ומה שנובע מכך כמו למשל לוקיישנים.

הביקור:

לתעד בסטילס את הביקור (במידת האפשר).

לאחר הביקור:

- על התלמידים להגיש דף עבודה מסכם הכולל התייחסות לנושאים שעלו תוך כדי סיור.
- איך נראה ומתנהל סט צילומים.
- התייחסות לאנשי ההפקה ולשיחה/ות שהתנהלו בזמן הביקור
- התייחסות נוספת, אישית של התלמיד לפרטים נוספים ששם לב אליהם
- תיעוד בסטילס של הביקור.

תוכנית קולנועית בסינמטקים

במהלך כל שנת לימוד בקולנוע יש לצאת לצפייה אחת לפחות בסרט באחד הסינמטקים או באחד מבתי הקולנוע. חשוב שהצפייה תהיה מלווה במפגש עם אחד מאנשי ההפקה המובילים: במאי, מפיק, ארט דיירקטור שחקנים וכו... תלוי מה הנושא שבחרים להתמקד בו, עבודה עם שחקנים, הפקה, עבודת הארט ועוד. כמו בסיור הקולנועי (הנ"ל) יש להכין את התלמידים מראש וליצור פעילות סביב **המפגש** והצפייה:

לקראת המפגש:

חומר רקע

להכין שאלות

במפגש:

צפיייה, שאלת שאלות, תיעוד המפגש בסטילס או וידאו.

לאחר המפגש:

על התלמידים להגיש דף עבודה מסכם ו/או מצגת קטנה, הכוללת התייחסות לנושאים שעלו תוך כדי סיור. כולל תיעוד בסטילס או קטעי וידאו של המפגש. סיכום של המפגש בפרזנטציה קצרה הכוללת מצגת קצרה של 5-7 תמונות.

יציאה לסמינר קולנוע של יום או יומיים מחוץ לבית הספר הכולל סדנאות

פעילות מרוכזת של יומיים מהווה בראש ובראשונה גיבוש חברתי. גיבוש חברתי הינו ערך חשוב מאוד במקצוע הקולנוע הדורש עבודה קבוצתית ואחריות הדדית. ולכן, כדאי לערוך את הסמינר בתחילת שנת הלימודים. הסמינר הוא למעשה למידה בדרך חווייתית, לא פורמאלית. ניתן לערוך את הסמינר סביב נושא מרכז אחד בהפקה כמו סאונד, וידאו ארט וכו' או באחד מהנושאים העיוניים כמו קולנוע עצמאי או קולנוע עולמי ולהביא סרטים ומרצים מתחומים אילו.

לפני היציאה לסמינר:

ניתן לחלק את הכיתה/ות לזוגות או קבוצות עבודה שונות שייקחו אחריות על מפגש אחד לפני הסמינר התלמידים יחקרו את נושא הסמינר ויצגו בפני הכיתה חומר רקע על הנושא/המפגש/היוצר. כמו כן יכנו שאלות לקראת מפגשים עם המרצים/יוצרים/במאים ועוד.

במפגש: מומלץ לתעד את המפגשים והסדנאות

לאחר המפגש:

כדי שהסמינר יהיה משמעותי ויהיה חלק מתוכנית הלימודים חשוב התלמידים יגישו בעקבות המפגש/סדנא פרזנטציה קצרה הכוללת מצגת קצרה המקשרת את החוויה לחומר הלימודים, הפרזנטציה תכלול מספר שקופיות/קישורים לקטעי סרטים ועוד רעיונות יצירתיים שלהם.

הזמנת מרצים לבית הספר

רצוי להזמין לבית הספר במסגרת שכבתית או של כל המגמה מרצים מתחומים שונים. ניתן לקיים סדנאות של כמה מפגשים בנושא כמו קולנוע תיעודי ישראלי, וידאו קליפים, בימוי והדרכת שחקנים או תסריטאות. או לקיים מפגש חד פעמי עם יוצר קולנועי או איש מקצוע בתחום הקולנוע. גם כאן כדאי מאוד להכין פעילות של לפני תוך כדי ואחרי המפגש, כולל דף סיכום פעילות ו/או פרזנטציה ומצגת קטנה.

דוח צפייה בסרט ככלי להערכה חלופית

במהלך השנה יש לבחור בין 4 ל - 7 סרטים עליהם התלמידים יגישו דוח צפייה, כך שבסוף י"ב יהיה בידם פורטפוליו של עבודות על סרטים שונים בנושאים שונים.

גם על סרטים ונושאים שהתלמידים מביאים:

על התלמיד לחפש אחר סרט מתאים שידגים את התופעה, נושא, תיאוריה ז'אנר, אות'ר. המורה יציע סרטים בהתאם לשיקוליו ולמידת היכרותו עם הסרטים.

עיתון אינטרנטי באתר בית הספר שעוסק בקולנוע

המטרות שלנו כמורים הם לעודד לתלמידים לעסוק בכתיבה. לפתח את יכולת ההבעה בכתב. ההמלצה היא לפתח עיתון בתוך אתר האינטרנט של בית הספר שיתמקד בביקורת/המלצות על סרטים כמו גם אולי מאמרי דעה על הקולנוע תוך התייחסות למחקרים בתחום, ואפילו אולי כתבות תחקיר בתחום הקולנוע כמו למשל בחירה של נושא בתחום הקולנוע הישראלי והתלמיד יחקור, יראיין ויפרסם כתבת תחקיר בנושא. הכתיבה העיתונאית בתחום הקולנוע יכולה גם להפוך לעבודת חקר, או הערכה חלופית, או PBL – לשיקולכם.

הכנת יחידת לימוד שמבוססת על סרטי התלמידים לפעילות בית ספרית

המלצה נוספת היא התייחסות משמעותית לסרטים המופקים בבית הספר מדי שנה. מומלץ ללמד את התלמידים לכתוב יחידת לימוד בעקבות הסרטים. לבדוק את נושא הסרט ולהבין כיצד ניתן להרחיב את הדיון עליו ולהציע שבשעת מחנך בכיתות מקבילות יעבירו תלמידי הקולנוע שיעור בנושא הנבחר באמצעות הסרט של הבוגרים. שוב, פעילות זו יכולה להיות הערכה חלופית.

עבודת חקר

עבודות חקר בקולנוע מאפשרות ללומד להעמיק בתחום הדעת ולשאול שאלות בתחומי אומנות הקולנוע השונים שאלות על הקשר בין שימושים במדיה, השפעות של המדיה, פרשנות וקריאה של המדיה, ייצוגים של קבוצות ותופעות כמו גם בחינה ופרשנות של מציאות.

התחום שלנו בתקשורת מזמן עבודות חקר בנושאים אקטואליים ורלוונטיים ומעורבות של לומד חוקר וסקרן. מורים המנחים עבודות חקר מאפשרים לתלמידים לשאול שאלות, להתלבט ולבקר את המציאות כמשחק באמצעי התקשורת השונים.

הלכה למעשה, עבודות חקר יכולות להתבצע בהיקפים וברמות שונות, החל מעבודת חקר מצומצמת בנושא מוגדר מאוד ועד לעבודת חקר המקיפה המגשרת בין מספר נושאים – העיקר שהעבודה נכתבת מתוך עניין ובליווי והנחייה של המורה.

מצגת משותפת

המצגת המשותפת מאפשרת למידה שיתופית תוך שימוש במצגת השיתופית של GOOGLE המאפשרת לכיתה שלמה להיות שותפה לפרויקט. לדוגמא: נבחר נושא לדיון, כל תלמיד/קבוצת תלמידים מקבלת נקודת מבט אחרת על הנושא. התלמידים אמורים להעלות את הידע שצברו על גבי מספר שקפים במצגת המשותפת. השקפים אמורים לכלול טקסט, תמונות, קטעי סרטים, ושאר פרטים על פי שיקול דעתם של התלמידים והמורים. בסוף התהליך תיווצר מצגת משותפת הכוללת את כל השקופיות של כל הקבוצות. שיא הפרויקט יהיה כשכל קבוצה תעשה פרזנטציה בפני הכיתה (או אפילו מעגלים רחבים יותר) תוך שימוש במצגת. לדוגמא:

בחירה של ז'אנר: המורה מכין/ה מחוון שבו הוא/היא מגדירים את שלבי העבודה המוטלת על התלמידים. כל קבוצה מקבל/בוחרת/מחפשת סרט אחר מהז'אנר קוראת על הז'אנר, על הבמאי, מנתחת את הסרט ומעלה את החומר למצגת המשותפת. בסוף התהליך מתקבלת מצגת הכוללת ניתוח של מספר סרטים מאותו הז'אנר כשכל קבוצה מציגה את נקודת המבט שלהם על הנושא תוך התייחסות לקטעי סרטים, מאמרים וכו'.

פדגוגיה דיגיטלית

פדגוגיה דיגיטלית כוללת תהליכי הוראה-למידה-הערכה חדשניים העושים שימוש מושכל בכלים שהעולם הדיגיטלי מזמן ומשלבת פיתוח יכולות חשיבה מסדר גבוה, יצירתיות ועבודה שיתופית. פדגוגיה דיגיטלית שוזרת תקשוב באופן משמעותי ומשנה את דרכי ההוראה-למידה-הערכה ובעקבות כך את תפקידו של המורה שהופך ממעביר ידע למנחה וזאת בניגוד להוראה המשלבת דיגיטציה כחלק משיעור פרונטלי בלבד, כגון שימוש בסרטונים, אנימציות ומצגות. הפדגוגיה הדיגיטלית מייצרת כל העת אופציות מגוונות, פורצות כיוונים חדשים, מאפשרת יצירתיות ואינה מקבעת דפוסיים. ייחודיותה של הפדגוגיה הדיגיטלית שהיא פורצת את גבולות תחומי הדעת, הזמן והמרחב ויכולה לתת מענה למגוון לומדים ולמגוון מורים.

כמורים לקולנוע הנדרשים להכשיר את תלמידיהם באמצעות מיומנויות של המאה ה-21 הנכם מתבקשים לשלב עקרונות של פדגוגיה דיגיטלית בכיתה – לפרטים ולרעיונות הנכם מוזמנים להכנס [לקישור זה](#) וכן ליצור קשר עם [ערן לבני](#), מדריך בצוות הפיקוח האמון על הטמעת פדגוגיה דיגיטלית בהוראת התקשורת והקולנוע